

Úradný vestník

Európskej únie

C 284

Slovenské vydanie

Informácie a oznámenia

Zväzok 49

21. novembra 2006

Číslo oznamu

Obsah

Strana

I *Informácie***Dvor audítorov**

2006/C 284/01

Osobitná správa č. 9/2006 týkajúca sa výdavkov na preklady, ktoré vznikli Komisii, Parlamentu a Rade, spolu s odpoveďami inštitúcií

1

SK

I

(Informácie)

DVOR AUDÍTOROV

OSOBITNÁ SPRÁVA č. 9/2006

týkajúca sa výdavkov na preklady, ktoré vznikli Komisii, Parlamentu
a Rade, spolu s odpoveďami inštitúcií

(podľa článku 248 ods. 4 druhého pododseku Zmluvy o ES)

(2006/C 284/01)

OBSAH

	Body	Strana
ZOZNAM SKRATIEK		3
ZHRNUTIE	I – IX	4
ÚVOD	1 – 11	5
Právny rámec	2 – 3	5
Organizácia prekladateľských oddelení v inštitúciách EÚ	4 – 8	5
Rozsah auditu a audítorský prístup	9 – 11	6
PRIPOMIENKY	12 – 95	6
Uplatňovanie postupov, ktoré zabezpečia, že dopyt po prekladoch je uspokojený a že sa predchádza nepotrebným prekladom	12 – 36	6
Vnútorne usmernenia k žiadostiam o preklady	13 – 18	6
Schopnosť reagovať na dopyt po prekladoch	19 – 23	7
Vývoj počtu preložených strán	24 – 26	7
Praktické opatrenia prijaté inštitúciami na zvládnutie množstva prekladov	27 – 36	9
Kontrola kvality	37 – 46	9
Kontroly na zabezpečenie primeranej kvality prekladov	37 – 43	9
Včasnosť a ostatné prvky spokojnosti klientov	44 – 46	10
Náklady na preklady a ich efektívnosť	47 – 95	10
Náklady na preklady	47 – 52	10
Efektívnosť prekladateľského postupu	53 – 95	13
ZÁVERY A ODPORÚČANIA	96 – 109	18
Uplatňovanie postupov, ktoré zabezpečia, že dopyt po prekladoch je uspokojený a že sa predchádza nepotrebným prekladom	96 – 98	18
Postupy uplatnené na zabezpečenie toho, že preklady sú produkované načas a majú kvalitu primeranú ich účelu	99 – 101	19
Náklady na preklady a ich účelnosť	102 – 109	19

	<i>Body</i>	<i>Strana</i>
PRÍLOHA I: Ustanovenia uplatňované v Komisii, Parlamente a Rade	1 – 12	21
Komisia	1 – 6	21
Parlament	7 – 10	21
Rada	11 – 12	22
PRÍLOHA II: Metóda odhadu nákladov na preklad vypracovaná Dvorom audítorov	1 – 9	24
Odpovede inštitúcií		25

ZOZNAM SKRATIEK

CIEQ	Medziinštitucionálny výbor na hodnotenie externých prekladov (Comité interinstitutionnel pour l'évaluation de la qualité des traductions externes)
EPSO	Európsky úrad pre výber pracovníkov (European Personnel Selection Office)
FTE	Zamestnanec na plný úväzok (jednotka, ktorá sa rovná jednému zamestnancovi pracujúcemu na plný úväzok počas jedného roka) (Full-time equivalent)
GR A III	Riaditeľstvo A III (Preklad a tvorba dokumentov) Generálneho sekretariátu Rady
GR pre preklad	Generálne riaditeľstvo Komisie pre preklad
GR	Generálne riaditeľstvo
GS Rady	Generálny sekretariát Rady
ICTI	Medziinštitucionálny výbor pre preklad a tlmočenie (Interinstitutional Committee for Translation and Interpretation)
Jazyky EÚ 10	Úradné jazyky desiatich krajín, ktoré pribudli po rozšírení
Jazyky EÚ 15	Úradné jazyky pätnástich členských štátov EÚ pred rozšírením
Ú. v.	Úradný vestník Európskej únie

ZHRNUTIE

I. Status úradného a pracovného jazyka európskych inštitúcií má dvadsaťjeden jazykov. Každá inštitúcia EÚ má vlastné prekladateľské oddelenie. Parlament, Komisia a Rada sú inštitúcie, ktoré pre charakter svojich aktivít musia poskytovať najväčší objem prekladov. Pre nepravidelný dopyt počas roka alebo dočasne nepostačujúce vnútorné kapacity pre jazyky EÚ 10 potrebujú európske inštitúcie okrem interných aj externých prekladateľov.

II. Cieľom auditu bolo posúdiť, do akej miery je spravovanie zdrojov na preklady Komisiou, Parlamentom a Radou účelné a efektívne. Dvor audítorov sa zaoberal tromi otázkami:

- Je dopyt po prekladoch uspokojený a existujú primerané postupy, aby sa predišlo zbytočným prekladom?
- Sú preklady produkované načas a je ich kvalita primeraná ich účelu?
- Dokázali inštitúcie udržať náklady na preklady pod kontrolou?

III. Pri audite sa preukázalo, že inštitúcie prijali v odpovedi na zvyšujúci sa dopyt po prekladoch rozličné prístupy. Komisia aj Rada prijali primerané opatrenia na zníženie počtu dokumentov prekladaných do všetkých jazykov. Značná časť žiadostí o preklad sa však neriadi usmerneniami k prekladom, ktoré prijala každá inštitúcia, a žiadna z inštitúcií nemá jasný a súvislý postup pre predkladanie žiadostí o preklady.

IV. Tri prekladateľské oddelenia, ktoré boli kontrolované v rámci auditu, vo všeobecnosti dokázali poskytovať preklady do jazykov EÚ 15 načas a v požadovanej kvalite. V roku 2004 sa však vyskytovali výrazné problémy v prípade jazykov EÚ 10.

V. Žiadne z prekladateľských oddelení nemá nástroj na hodnotenie spokojnosti klientov ani postupy pre predkladanie sťažností týkajúcich sa kvality. Jedine Komisia má usmernenia ku kontrole kvality. Parlament má k dispozícii ukazovatele kvality, ako napríklad počet chýb na stranu, avšak takéto ukazovatele neexistujú v Komisii a v Rade.

VI. S výnimkou Komisie v roku 2002 žiadna z inštitúcií nevypočítala svoje celkové náklady na preklady alebo priemerné náklady na stranu prekladu. Podľa výpočtu Dvora audítorov dosiahli celkové náklady na preklady v roku 2003 približne 100 mil. EUR v Parlamente a v Rade a 215 mil. EUR v Komisii. Po rozšírení EÚ v máji 2004 a následnom zvýšení počtu jazykov stúpli náklady na preklady v roku 2005 na približne 128 mil. EUR v Parlamente, 126 mil. EUR v Rade a 257 mil. EUR v Komisii. Priemerné náklady na stranu v roku 2003 boli 150 EUR v Parlamente a Komisii a 254 EUR v Rade. V roku 2005 sa priemerné náklady na stranu zvýšili na 194 EUR v Komisii a 276 EUR v Rade, avšak v Parlamente sa znížili na 119 EUR. Interné preklady sú drahšie než externé, porovnanie je však zložité, pretože texty prekladané externe sú odlišného charakteru a kvalita interných prekladov sa považuje za vyššiu.

VII. Komisia a Rada síce úspešne znížili dopyt po prekladoch do jazykov EÚ 15, to však tiež viedlo k nevyužitým kapacitám a podpriemernej produktivite. Dvor audítorov však zaznamenal významné rozdiely v produktivite a v percentuálnych podieloch zadávania externých prekladov v rôznych jazykových jednotkách jednotlivých inštitúcií.

VIII. Prekladateľské oddelenia EÚ rozšírili od roku 1995 spoluprácu v niektorých oblastiach, napríklad pri nábore zamestnancov, vytváraní terminologických databáz, poskytovaní nástrojov IT atď. Dvor audítorov zastáva názor, že ďalšie úspory by bolo možné dosiahnuť zvýšenou medziinštitucionálnou spoluprácou, najmä zabezpečením, že voľné kapacity jednej inštitúcie budú k dispozícii ostatným inštitúciám, aby sa znížilo zadávanie prekladov externým prekladateľom. Nedostupnosť prognóz a nedostatočná komunikácia o dostupných prekladateľských kapacitách sťažuje inštitúciám plné využívanie dočasne dostupných kapacít ostatných inštitúcií.

IX. Hoci kontrolované prekladateľské oddelenia majú k dispozícii moderné nástroje IT, nevyužívajú sa dôsledne. Preto sa v Parlamente skutočné využívanie nástrojov IT jednotlivými prekladateľskými jednotkami veľmi líši. V prípade jazykov EÚ 15 sa tieto nástroje v roku 2004 používali v Rade len okrajovo a o miere ich využívania v Komisii neboli v čase vykonávania auditu k dispozícii žiadne informácie. Účelnosť a harmonizácia prekladov by sa dala zlepšiť zvýšeným využívaním počítačových nástrojov, lepším plánovaním, prísnejším dodržiavaním konečných termínov pre podávanie žiadostí o preklady a dôslednejšou kontrolou rozhodnutí o zadávaní externých prekladov, aby sa predišlo využívaniu externých prekladateľov, keď sú k dispozícii interní prekladatelia. Ďalej by sa malo zaviesť dôsledné monitorovanie prostredníctvom používania ukazovateľov výkonnosti a postupov na zaistenie primeraných manažérskych informácií.

ÚVOD

1. Európska únia funguje vo viacjazyčnom prostredí, v ktorom sa všetky jazyky členských štátov považujú za rovnocenné. Inštitúcie Európskeho spoločenstva zamestnávajú občanov všetkých členských štátov, ktorí majú rôzne stupne jazykových znalostí. Z praktických dôvodov sa počet najčastejšie používaných jazykov inštitúcií znížil ⁽¹⁾, avšak dokumenty prijaté z členských štátov a odosielané do členských štátov sú v ich úradnom jazyku. Preklady došlých a odosielaných dokumentov sú preto dôležité pre správne fungovanie inštitúcií a pre komunikáciu s členskými štátmi a ich občanmi.

Právny rámec

2. Podľa článku 290 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a nariadenia Rady č. 1/1958 ⁽²⁾, ktoré sa aktualizuje po každom rozšírení, získalo 21 jazykov status úradného a pracovného jazyka inštitúcií ⁽³⁾. Týmto nariadením sa ďalej určia jazykové režimy vzťahujúce sa na niektoré širšie kategórie dokumentov EÚ ⁽⁴⁾, a tiež oprávňuje inštitúcie, aby vo svojich rokovaciach

poriadkoch stanovili, ktoré jazyky sa budú používať v konkrétnych prípadoch. Toto ustanovenie umožňuje prispôsobiť používanie jazykov konkrétnym potrebám každej inštitúcie (pozri prílohu I).

3. Okrem rokovacieho poriadku prijímajú jednotlivé inštitúcie praktické usmernenia týkajúce sa druhov dokumentov, ktoré sa majú prekladať, počtu jazykov, dĺžky originálu a konečných termínov (pozri tiež prílohu I).

Organizácia prekladateľských oddelení v inštitúciách EÚ

4. Každá inštitúcia EÚ má vlastné prekladateľské oddelenie: Generálne riaditeľstvo pre preklad a publikácie v Parlamente, Generálne riaditeľstvo Komisie pre preklad (ďalej len „GR pre preklad“) a Riaditeľstvo A III (Preklad a tvorba dokumentov) v Rade (ďalej len „GR A III“). Súdny dvor a Dvor audítorov, rovnako ako Európsky hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov majú vlastné prekladateľské oddelenia. Prekladateľské potreby agentúr pokrýva Prekladateľské stredisko v Luxemburgu ⁽⁵⁾.

5. Komisia zamestnávala v roku 2005 približne 1 450 interných prekladateľov (a približne 600 pomocných zamestnancov), Parlament asi 550 prekladateľov (a približne 380 pomocných zamestnancov) a Rada 660 prekladateľov (a približne 330 pomocných zamestnancov). Dopyt po prekladoch je počas roka nepravidelný a niektoré európske inštitúcie znižujú náklady alebo uspokojujú najvyšší dopyt využívaním externých prekladateľov vybraných prostredníctvom postupov verejnej súťaže.

⁽¹⁾ Vo všeobecnosti sú nimi angličtina, francúzština a nemčina.

⁽²⁾ Nariadenie Rady č. 1 z 15. apríla 1958 o používaní jazykov v Európskom hospodárskom spoločenstve (Ú. v. ESUO 17, 6.10.1958, s. 385/58), zmenené a doplnené.

⁽³⁾ Španielčina, čeština, dánčina, nemčina, estónčina, gréčtina, angličtina, francúzština, írčina, taliančina, lotyščina, litovčina, maďarčina, maltčina, holandčina, poľština, portugalcina, slovenčina, slovinčina, fínčina, švédčina. Od 18. júna 2005 je írčina 21. úradným jazykom EÚ, hoci niektoré účinky nariadenia Rady (ES) č. 920/2005 (Ú. v. EÚ L 156, 18.6.2005, s. 3) boli odložené do 1. januára 2007.

⁽⁴⁾ Najmä dokumenty uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie (v 19, 20 alebo 21 úradných jazykoch v dôsledku výnimiek týkajúcich sa maltčiny a írčiny) a dokumenty zasielané členskému štátu alebo osobe podliehajúcej jurisdikcii tohto členského štátu (v jazyku príslušného štátu).

⁽⁵⁾ Prekladateľské stredisko v Luxemburgu sa spolieha najmä na preklady externých prekladateľov. Stredisko zamestnáva asi 80 (v roku 2004) interných prekladateľov, ktorí sa zaoberajú hlavne revíziami externých prekladov pre agentúry a v menšej miere prekladateľskými úlohami pre ostatné inštitúcie.

6. Organizačná štruktúra prekladateľských oddelení EÚ zahŕňa prekladateľské jednotky, ktoré tvoria prekladatelia a sekretárky [jedna jednotka na každý jazyk v Parlamente a Rade; jedno oddelenie na každý jazyk v Komisii ⁽⁶⁾], jednotku pre plánovanie, jednotku pre externý preklad a rôzne ďalšie podporné jednotky (informačné technológie, riadenie zdrojov atď.).

7. Inštitúciami EÚ, ktoré produkujú najväčší objem prekladov, boli v roku 2005 Komisia [1 324 000 strán ⁽⁷⁾], Parlament [1 080 000 strán ⁽⁸⁾] a Rada [457 000 strán ⁽⁹⁾]. Spolu to predstavuje približne 70 % celkového objemu prekladov EÚ.

8. Prekladateľské potreby inštitúcií sa uspokojujú rôznymi spôsobmi:

- a) prekladateľské oddelenie buď preloží dokument interne, alebo
- b) zadá dokument na preklad externým prekladateľom;
- c) priamym využitím externých prekladateľov nie nevyhnutne s účasťou prekladateľského oddelenia (ďalej len „priame zadávanie externých prekladov“);
- d) zadaním prekladov administratívnym zamestnancom príslušného generálneho riaditeľstva (ďalej len „GR“) („sivé preklady“).

Rozsah auditu a audítorský prístup

9. Cieľom auditu bolo posúdiť, do akej miery je spravovanie zdrojov na preklady Komisiou, Parlamentom a Radou účelné a efektívne.

10. Skúmali sa tri otázky:

- Je dopyt po prekladoch uspokojený a existujú primerané postupy, aby sa predišlo zbytočným prekladom?

⁽⁶⁾ Každé oddelenie pozostáva z troch až šiestich jednotiek, ktoré sa špecializujú podľa politík (alebo oblastí) – spolu 77 jednotiek.

⁽⁷⁾ Tento údaj zahŕňa aj externé preklady, ktoré si objednalo GR pre preklad, avšak nie ostatné GR, pri ktorých nie sú k dispozícii spoľahlivé a úplné údaje.

⁽⁸⁾ Zosúladená definícia: 1 500 tlačenej znakov originálneho textu (v zdrojovom jazyku) bez medzier. Pri zmenených verziách existujúcich textov, GR pre preklad počíta počet zmenených znakov a vynásobí ich určitým percentom (50 % pri interných prekladoch a 30 % v prípade externých prekladov), aby sa brala do úvahy dodatočná práca súvisiaca so začlenením zmenených častí do pôvodného textu. V Parlamente sa používa trochu iná metóda, pri ktorej sa zráta počet znakov z celého zmeneného odseku a nepripočítava sa 50 %. Výsledný počet strán každého dokumentu sa pre každú jednotku zaokrúhľuje smerom nahor.

⁽⁹⁾ Oficiálne údaje o počte preložených strán v Rade boli upravené Dvornými audítormi, aby sa dali porovnať s údajmi z ostatných inštitúcií.

- Sú preklady produkované načas a je ich kvalita primeraná ich účelu?

- Dokázali inštitúcie udržať náklady na preklady pod kontrolou?

11. Audit sa vzťahoval predovšetkým na roky 2003 a 2004, ale do úvahy sa brali aj zmeny, ktoré nastali v roku 2005 v dôsledku rozšírenia. Audit bol založený na preskúmaní existujúcich pravidiel a postupov, testovaní spoľahlivosti štatistik o vyprodukovanom množstve, výpočte nákladov a produktivity a na uskutočnení prieskumu spokojnosti klientov v hlavných používateľských oddeleniach.

PRIPOMIENKY

Uplatňovanie postupov, ktoré zabezpečia, že dopyt po prekladoch je uspokojený a že sa predchádza nepotrebným prekladom

12. Na zabezpečenie účelného použitia zdrojov by sa mali robiť len tie preklady, ktoré sú nevyhnutné a dostatočne prioritné pre efektívne fungovanie inštitúcií. Je potrebné pomocou jasných usmernení stanoviť kritériá na texty, pre ktoré je možné žiadať preklad. Dvorní audítormi preskúmal rozsah existujúcich usmernení, ich kvalitu a uplatňovanie.

Vnútorne usmernenia k žiadostiam o preklady

13. Žiadna z inštitúcií si nestanovila dôsledné a jasné postupy, ktoré by definovali, kto môže podať žiadosť o preklad, ktoré typy dokumentov by mali byť preložené (kedy a do ktorých jazykov), aké sú kritériá pre schvaľovanie nepovinných prekladov a postupy pre monitorovanie presadzovania „politiky v oblasti prekladu“.

14. V usmerneniach vypracovaných tromi inštitúciami je len naznačené, pri ktorých typoch dokumentov je preklad povinný (buď do všetkých alebo do niektorých jazykov). S výnimkou dokumentov Rady, ktoré nepatria medzi „kľúčové“ ⁽¹⁰⁾ a o ktorých sa v roku 2003 rozhodlo, že sa nebudú prekladať do jazykov EÚ 10, nie je jasné, ktoré dokumenty by sa nemali prijímať na preklad.

15. V Komisii bol schválený prístup k systému vytvárania žiadostí o preklad niekoľkým tisícom osôb, v Parlamente 800 osobám a v Rade väčšine administratívnych zamestnancov. Toto spolu s nepostačujúcimi usmerneniami zvyšuje riziko, že sa môžu požadovať preklady pre dokumenty s nízkou prioritou alebo nepotrebné preklady.

⁽¹⁰⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 9 v prílohe I.

16. V niektorých GR Komisie schvaľuje žiadosti o preklad vedúci jednotky pre koordináciu. V iných GR Komisie a v niektorých GR Parlamentu a Rady sa žiadosti o preklad schvaľujú na úrovni jednotky alebo sa priamo zasielajú plánovacej jednotke prekladateľského oddelenia bez predchádzajúceho schválenia alebo kontroly. V týchto prípadoch je jediným skutočným filtrom na identifikovanie a odmietanie žiadostí o preklady, ktoré majú pre inštitúciu nízku prioritu, plánovacia jednotka prekladateľského oddelenia⁽¹⁾. Ich priestor na takéto posudzovanie je však obmedzený.

17. V Etickom kódexe viacjazyčnosti (pozri prílohu I) Parlamentu sa len „stanovujú spôsoby používania a najmä priority týkajúce sa prípadov, keď jazykové zdroje neumožňujú pokrytie všetkých požadovaných náležitostí“. Uvádza sa, že „v kompetencii užívateľa je určiť svoje jazykové potreby“ (článok 1 ods. 1 a 5). Následne, ak je žiadosť v súlade s Etickým kódexom viacjazyčnosti, plánovacia jednotka už nespochybňuje potrebu prekladu alebo počet vyžiadanych cieľových jazykov, ani ak je zjavné, že pracovné konečné termíny nie je možné dodržať (a preklad sa teda pravdepodobne nepoužije).

18. Jednotky Komisie a Rady pre plánovanie môžu po konzultácii so žiadateľom prekladu odmietnuť tie žiadosti, pri ktorých neboli dodržané vnútorné pravidlá alebo ktoré sa považujú za predčasné alebo nepotrebné. V rokoch 2003 a 2004 bolo 5 % až 10 % žiadostí o preklad odmietnutých. Ak sa nevyskytnú sťažnosti zo strany žiadateľov, vedenie nekontrolovalo schvaľovanie žiadostí prevádzkovými zamestnancami plánovacích jednotiek Komisie a Rady, dokonca ani na základe vybranej vzorky. Prijatie žiadostí o preklad často záviselo viac od dostupnosti prekladateľských kapacít než od skutočných potrieb.

Schopnosť reagovať na dopyt po prekladoch

19. Od rozšírenia boli inštitúcie vo všeobecnosti schopné vyhovieť žiadostiam o preklad do jazykov EÚ 15. Situácia bola odlišná v prípade jazykov EÚ 10, a to pre nedostatočný počet prekladateľov z nových členských štátov. Prvé kolo medziinštitucionálnych výberových konaní Európskeho úradu pre výber pracovníkov (ďalej len „EPSO“) na pozíciu pomocných prekladateľov pre jazyky EÚ 10 nebolo pred rozšírením ešte ukončené a neprineslo dostatočný počet úspešných kandidátov.

20. Hoci sa Parlament lepšie pripravil na poskytovanie prekladov do jazykov EÚ 10 po rozšírení, žiadna z inštitúcií nedokázala splniť svoje ciele týkajúce sa naboru interných prekladateľov a podporných zamestnancov pre nové jazykové jednotky. Do decembra 2004 prijalo GR Komisie pre preklad len 25 až 38 prekladateľov a podporných zamestnancov do jednotlivých jedno-

tiek jazykov EÚ 10 v porovnaní s cieľom 90 zamestnancov. Keďže sa nové výberové konania EPSO začali len v máji 2005, očakáva sa, že nedostatok interných prekladateľov pre jazyky EÚ 10 bude pretrvávajúť až ku koncu roka 2006 (pozri tiež bod 74).

21. Na rozdiel od prekladateľských oddelení inštitúcií EÚ niektoré veľké súkromné prekladateľské agentúry, ktorých služby využívajú európske inštitúcie, dokážu od roku 2004 zabezpečiť preklady do všetkých jazykov EÚ 10 i preklady z nich. Dosiahli to zriadením pobočiek v nových členských štátoch. Hoci Komisia v malej miere využívala prekladateľov ako zmluvných zamestnancov na svojich zastupiteľských úradoch v nových členských štátoch, rozhodla, že v roku 2006 ich z praktických riadiacich dôvodov z väčšej časti postupne prestane využívať.

22. Pre tieto prekážky súvisiace s kapacitami sa do apríla 2005 v Rade prekladali do jazykov EÚ-10 len kľúčové legislatívne dokumenty⁽²⁾. V tom istom období sa v Parlamente do jazykov EÚ 10 a z nich prekladali len predpisy všeobecného záujmu, programy plenárnych zasadnutí a zápisnice z nich, ako aj dokumenty, o ktorých sa hlasovalo.

23. V roku 2004 malo len veľmi málo prekladateľov v jednotkách pre jazyky EÚ 15 dostatočné pracovné znalosti jedného alebo viacerých jazykov EÚ 10. V dôsledku toho robil preklady do tzv. jazykov konania, t. j. angličtiny, francúzštiny a nemčiny, väčšinou prekladateľ, pre ktorého tieto jazyky neboli materinské, čo ešte viac znižovalo dostupné kapacity pre preklad do jazykov EÚ 10.

Vývoj počtu preložených strán

24. V dôsledku rozšírenia Európskej únie sa zvýšil počet úradných jazykov z jedenásť na dvadsať. Potenciálne sa tým výrazne zvýšili náklady na preklady a ich komplexnosť. Inštitúcie EÚ preto prijali opatrenia na obmedzenie nárastu o minimum zavedením prísnejších kritérií pre preklad. Dvor audítorov preskúmal, do akej miery boli tieto opatrenia úspešné pri regulácii dopytu po prekladoch.

25. Z grafu 1 vyplýva, že inštitúcie v posledných rokoch dokázali obmedziť nárast množstva prekladov⁽³⁾. Prísnejšie kritériá pre prijímanie prekladov, ktoré Rada zaviedla v roku 2003 a Komisia v roku 2004, zastavili zvyšujúci sa trend z predchádzajúcich rokov. Zníženie množstva prekladov vo všetkých inštitúciách v roku 2004 bolo však zapríčinené aj spomalením zákonodarnej činnosti pre volby do Parlamentu a obnovenie Komisie, ako aj v dôsledku nepreložených dokumentov z minulých období do jazykov EÚ 10.

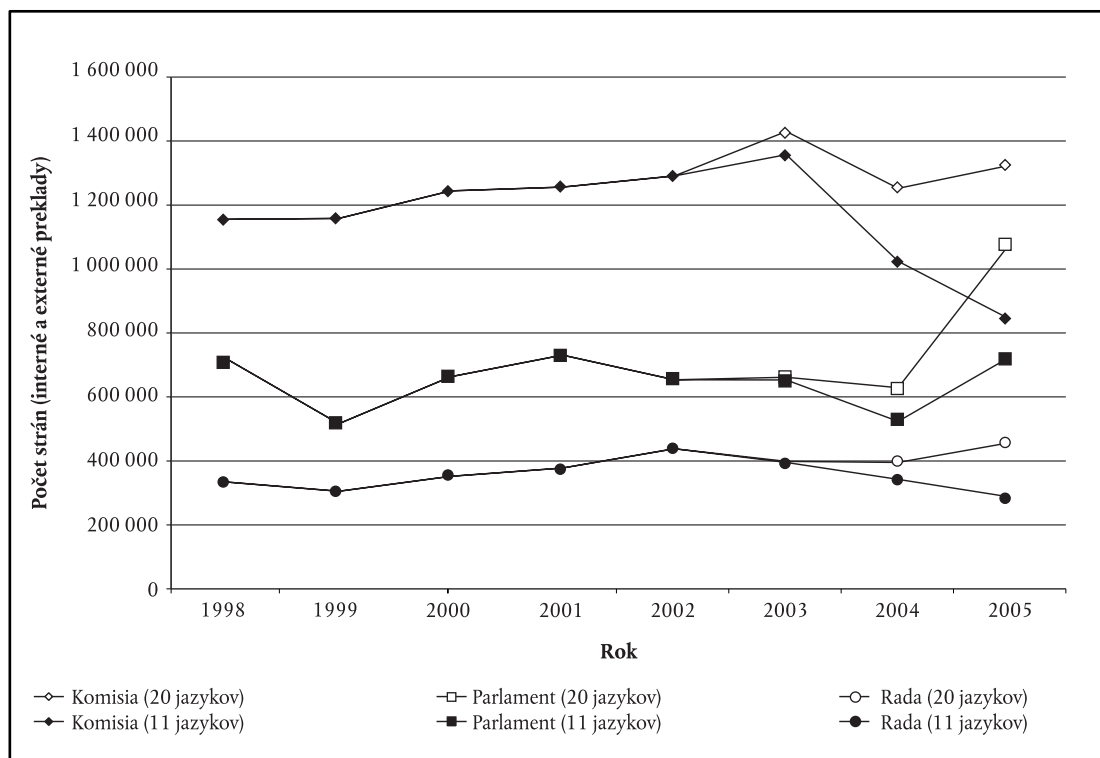
⁽¹²⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 9 v prílohe I.

⁽¹³⁾ Počet preložených strán predstavuje porovnateľný údaj pre všetky inštitúcie, ale mierne sa líši od dopytu pre žiadosti odmietnuté plánovacími jednotkami a časové oneskorenia medzi žiadosťou a poskytnutím prekladu. Predložené údaje nezahŕňajú sive preklady ani priame zadávanie externých prekladov, ktoré sa vyskytujú obzvlášť v Komisii, ale ku ktorým nie sú dostupné podrobné údaje.

⁽¹⁾ V predbežnom návrhu rozpočtu Komisie na rok 2006 sa uvádza, že dokumenty, ktoré nepatria medzi kľúčové, je možné posúdiť vo vzťahu k skutočným potrebám v súlade s rozhodnutím z 26. mája 2004 o ponuke a dopyte prekladoch [SEK(2004) 638].

Grafické znázornenie č. 1

Objem prekladov Komisie, Parlamentu a Rady

26. V tabulke 1 je znázornené, že v Parlamente a Rade, ktoré uplatňujú politiku úplnej viacjazyčnosti, je objem prekladov približne rovnaký pre všetky jazyky. Nižší objem v prípade jazykov EÚ 10 je v dôsledku obmedzení súvisiacich s kapacitami. Len anglické jednotky majú nižší dopyt než ostatné jednotky, pretože v angličtine sa v súčasnosti píše približne tri štvrtiny originálnych dokumentov v Rade a polovica v Parlamente. Komisia na druhej

strane jasne odlišuje jazyky konania (angličtina, francúzština a nemčina) od ostatných jazykov, pri ktorých je dopyt výrazne nižší. Na rozdiel od Parlamentu a Rady anglické jednotky v Komisii nečelia nižšiemu dopytu než ostatné jednotky, pretože veľký počet dokumentov prichádzajúcich do inštitúcií zvonku je potrebné preložiť do jazykov konania.

Tabuľka 1

Objem prekladov podľa cieľových jazykov (v tis. strán)

	KOMISIA			PARLAMENT			RADA		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Preklad do									
angličtiny	146	131	128	51	40	53	30	17	20
francúzštiny	174	151	142	63	51	70	34	33	29
nemčiny	175	146	126	65	53	73	40	32	28
ostatných jazykov EÚ 15 (priemer)	108	75	56	60	47	66	37	30	26
jazykov EÚ 10 (priemer)	2	23	51	1	12	39	< 1	5	19

Zdroj: Dvor audítorov.

Praktické opatrenia prijaté inštitúciami na zvládnutie množstva prekladov

Komisia

27. Pri príprave na rozšírenie v máji 2004 prijala Komisia špecifické opatrenia, aby zabránila zvýšeniu množstva prekladov pomerne k zvýšeniu počtu úradných jazykov.

28. Komisia vydala v máji 2004 oznámenie, v ktorom stanovila akčný plán s cieľom regulovať množstvo prekladov a náklady na ne znížením počtu jazykov, do ktorých by sa určité dokumenty prekladali, a stanovením maximálnej dĺžky textov. Niekoľko GR prijalo dodatočné opatrenia na zníženie množstva prekladov v oblastiach, na ktoré sa oznámenie nevzťahuje. Niektoré publikácie sa preto už nevydávajú vo všetkých úradných jazykoch. Pri niektorých dokumentoch sa do všetkých jazykov prekladá len zhrnutie.

29. Komisia prijala pragmatický prístup k prekladom, aby potreby GR, ktoré podalo žiadosť, zodpovedali kapacitám, ktoré sú k dispozícii. Napríklad, preklady dokumentov týkajúcich sa verejného obstarávania do jazykov, ktoré nepatria medzi jazyky konania⁽¹⁴⁾, sa pozastavili, a prekladajú sa len v prípade, že o to požiada uchádzač. Jazykové režimy jednotlivých „komitologických“ výborov⁽¹⁵⁾ sa líšia podľa potrieb ich členov: niektoré používajú jeden pracovný jazyk; iné žiadajú o preklad dokumentov len do určitého počtu dohodnutých jazykov.

30. V snahe odradiť používateľov od žiadania prekladov celých dokumentov len na účely základného pochopenia textu, GR pre preklad ponúka náhradné služby, napríklad písomné alebo ústne zhrnutia, priamu prekladateľskú linku (zjednodušený systém pre veľmi krátke preklady) a pre niektoré jazykové kombinácie editované strojové preklady. Pri audite sa však preukázalo, že klienti neboli dostatočne informovaní o týchto možnostiach, ktoré predstavujú len malý podiel z celkového vyprodukovaného množstva GR pre preklad. Z toho dôvodu GR pre preklad urobilo v roku 2005 kroky na zvýšenie informovanosti o rôznych dostupných službách.

31. Komisia vyvinula značné úsilie na zníženie počtu po sebe nasledujúcich prekladov rôznych verzií toho istého textu. Vo všeobecnosti sa dokumenty Komisie prvýkrát prekladajú po ukončení medziinštitucionálnych konzultácií.

⁽¹⁴⁾ Jazykmi konania Komisie sú angličtina, francúzština a nemčina.

⁽¹⁵⁾ Poradné výbory, riadiace výbory a regulačné výbory upravené rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu (Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23), ktorým sa nahrádza rozhodnutie Rady 87/373/EHS z 13. júla 1987 (Ú. v. ES L 197, 18.7.1987, s. 33).

Parlament

32. V novej verzii etického kódexu viacjazyčnosti, ktorú schválilo predsedníctvo Parlamentu v roku 2004, sa dĺžka dokumentov obmedzuje, nie však počet jazykov alebo typy dokumentov, ktoré sa majú preložiť.

33. Zatiaľ čo dokumenty, ktoré prerokujú parlamentné výbory sa v zásade prekladajú do všetkých jazykov jeho členov a zástupcov, niektoré výbory odsúhlasili menší počet jazykov.

Rada

34. Rada pri príprave na rozšírenie tiež prijala v roku 2004 konkrétne opatrenia na predchádzanie zbytočnému zvýšeniu množstva prekladov. V roku 2003 zostavila zoznam kľúčových dokumentov (pozri prílohu I) a značne obmedzila prijímanie menej dôležitých dokumentov.

35. Okrem toho vyvinula úsilie na zníženie počtu po sebe nasledujúcich prekladov. Od roku 2003 generálny sekretariát Rady (ďalej len „GS Rady“) poskytuje preklady do všetkých jazykov, len ak ide legislatívne texty, a to do určitého počtu „dôležitých fáz“, na rozdiel od doterajšej praxe, keď sa prekladali texty po všetkých zasadnutiach všetkých prípravných orgánov. V GR A III sa však dodržiavanie týchto pravidiel nemonitoruje, rovnako ani možnosti na ďalšie zníženie počtu po sebe nasledujúcich verzií, ktoré sa prekladajú.

36. Prístupy, ktoré rozličné inštitúcie prijali na zníženie doopytu po prekladoch, nie sú koordinované a v dôsledku toho sú nejednotné. Parlament napríklad v súčasnosti prekladá všetky písomné otázky do jazykov EÚ 15 a odpovede Komisie sú k dispozícii len v dvoch jazykoch konania a v jazyku poslanca Európskeho parlamentu, ktorý otázku položil.

Kontrola kvality

Kontroly na zabezpečenie primeranej kvality prekladov

37. Preklady majú byť presné, jasné a „primerané účelu“ [pričom požadovaná „kvalita“ prekladu závisí od jeho účelu⁽¹⁶⁾]. Dvor audítorov preskúmal, či boli zavedené primerané opatrenia, ktoré zaručia, že kvalita prekladov spĺňa ciele. Na úrovni prekladateľských oddelení sú za kontrolu kvality zodpovední vedúci jednotiek. V Komisii GR pre preklad rozdeľuje preklady do piatich kategórií „typov kvality prekladu“ s rozličným stupňom revízie a/alebo hodnotenia kvality podľa typu dokumentu. Okrem toho niektoré GR Komisie, napríklad GR pre hospodársku súťaž, systematicky kontrolujú prijaté preklady.

⁽¹⁶⁾ Napríklad dokumenty určené na uverejnenie alebo právne texty si vyžadujú preklady vyššej kvality (a preto aj viac zdrojov) ako dokumenty na interné použitie.

38. Na druhej strane Parlament a Rada nerozdeľujú preklady do kategórií podľa kvality a ich postupy kontroly kvality sú menej štruktúrované. V dôsledku toho sa prax pri revíziách značne líši, hoci legislatívne akty vždy pred uverejnením revidujú právni lingvisti.

39. Okrem kontrol, ktoré vykonávajú prekladateľské jednotky, riaditeľstvo Parlamentu pre preklad hodnotí kvalitu interných aj externých prekladov prostredníctvom náhodných kontrol vykonávaných každé dva mesiace (ktoré sa týkajú najmä jazykových chýb, napríklad pravopisu alebo gramatiky, ale nie použitia správnej terminológie atď.). Pri tomto procese vznikajú ukazovatele kvality, napríklad počet chýb na stranu, čo je informácia, ktorá v Komisii a Rade nie je k dispozícii.

40. Žiadne z prekladateľských oddelení nezaviedlo konkrétne nástroje na meranie spokojnosti používateľov, ani nevytvorilo postupy na spracovanie sťažností týkajúcich sa kvality.

41. Z prieskumu spokojnosti klientov, ktorý uskutočnil Dvor audítorov na konci roku 2004, vyplynulo, že klienti vo všeobecnosti považovali kvalitu prekladov do jazykov EÚ 15, ako aj administratívne spracovanie žiadostí o preklad za uspokojivé. Niektoré GR Komisie však ohlásili isté problémy súvisiace s kvalitou prekladov GR pre preklad do jazykov EÚ 15, ktoré sa týkali predovšetkým nepresnosti technických pojmov a kolísavej kvality externých prekladov. GR Rady A III tiež informovalo o niektorých problémoch súvisiacich s kvalitou legislatívnych návrhov, ktoré predložila Komisia.

42. Naopak väčšina klientov, medzi ktorými sa robil prieskum v roku 2004, najmä v Komisii spomenula problémy týkajúce sa kvality pri prekladoch do jazykov EÚ 10. Príčinou toho bola potreba využívať najmä externých prekladateľov, pričom mnohí z nich mali málo skúseností s prekladmi dokumentov EÚ a nedostatok vnútorných kapacít na dôslednú revíziu externých prekladov.

43. Kvalitu prekladov, ktoré dodali externí prekladatelia, posudzujú interní prekladatelia a hodnotia ju známku od 1 do 10. Ak sa prostredníctvom kontroly kvality ukáže, že externý preklad nie je dostatočne kvalitný, dokument sa buď zašle späť externému prekladateľovi, alebo interný prekladateľ vykoná hĺbkovú revíziu. Externé preklady ohodnotené známku 6 z 10 alebo nižšou sa predložia CIEQ⁽¹⁷⁾, nezávislému medziinštitucionálnemu arbitrážnemu výboru. V 40 % prípadov, ktoré predložila Komisia v roku 2004, CIEQ odporučil ukončenie celej zmluvy alebo jej časti.

⁽¹⁷⁾ Medziinštitucionálny výbor na hodnotenie kvality externých prekladov (Comité Interinstitutionnel d'Evaluation de la Qualité des Traductions Externes).

Včasnosť a ostatné prvky spokojnosti klientov

44. V roku 2004 GR Komisie pre preklad dokončilo približne 90 % všetkých prekladov v dohodnutých konečných termínoch (v porovnaní s približne 80 % v roku 2003 a 94 % v roku 2005). Toto zlepšenie sa dá sčasti pripísať aj znižujúcemu sa množstvu práce. Zodpovedajúci údaj v Parlamente v období medzi májom 2004 a júlom 2005 bol 86 %. GS Rady nemá k dispozícii štatistické údaje o tom, do akej miery sa v Rade dodržiavali konečné termíny pre preklady.

45. Niektoré GR Komisie, ktoré boli preskúvané v rámci auditu Dvora audítorov, oznámili, že konečné termíny stanovené GR pre preklad nie sú vždy v súlade s právnymi záväzkami alebo s prevádzkovými potrebami GR. Preto administratívni pracovníci (zamestnanci bez lingvistického vzdelania) často sami prekladajú niektoré súrne krátke dokumenty („sivé preklady“) a inokedy priamo zadajú preklad externým prekladateľom (pozri tiež body 54 a 75). Hoci je to pragmatické riešenie, takisto to poukazuje na neschopnosť uspokojiť dopyt a prispieva to k ťažkostiam Komisie pri celkovom riadení jej prekladateľskej funkcie.

46. Používatelia prekladov v Rade a Komisii tiež uviedli, že pre nedostatočné kapacity pre jazyky EÚ 10 boli konečné termíny stanovené plánovacími jednotkami, najmä v roku 2004, príliš dlhé a preto nespĺňali ich potreby.

Náklady na preklady a ich efektívnosť

Náklady na preklady

Výpočty nákladov

47. Zostavovanie rozpočtu podľa činností je nástrojom na „zlepšovanie transparentnosti rozpočtového hospodárenia vo vzťahu k cieľom riadneho finančného hospodárenia a najmä účelnosti a efektívnosti“⁽¹⁸⁾. Pre kontrolu výdavkov na činnosť je potrebné poznať súvisiace náklady. V článku 12 ods. 1 etického kódexu Parlamentu sa stanovuje, že „prekladateľské oddelenia užívateľov každé tri mesiace informujú o nákladoch, ktoré vznikli na základe ich požiadaviek na jazykové služby“. Toto ustanovenie však nebolo implementované. GS Rady doteraz neurobil odhad nákladov na preklad.

⁽¹⁸⁾ Pozri štrnásty bod odôvodnenia nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 (Ú. v. ES L 248, 16.9.2002, s. 1).

48. Počas obdobia, ktoré bolo predmetom auditu, Komisia zanechala projekt na určenie nákladov. V rámci zostavovania rozpočtu podľa činností sa však náklady na preklady pridelujú na jednotlivé oblasti politiky. Používa sa paušálna sadzba stanovená v závislosti od veľkosti príslušného GR, ktorá však nie je založená na skutočných nákladoch ani využití prostriedkov.

49. Napriek dôležitosti týchto informácií inštitúcie nevypočítali svoje celkové náklady na preklad, ani náklady na stranu. Dvor audítorov urobil výpočty celkových nákladov na interné

a externé preklady, ktoré riadia prekladateľské oddelenia inštitúcií (t. j. bez nákladov na preklady zadané priamo na externé preklady a na „sivé preklady“, pre ktoré nie je možné urobiť výpočet, keďže nie je k dispozícii údaj o čase, ktorý administratívni zamestnanci strávia na prekladoch). Účelom výpočtu bolo umožnenie porovnania medzi inštitúciami, na ktoré sa audit vzťahoval, a nákladov externých prekladateľov. Podrobný opis metódy výpočtu nákladov Dvorom audítorov je uvedený v prílohe II.

50. Výsledky výpočtu Dvora audítorov za rok 2003 ⁽¹⁹⁾ sú uvedené v tabuľkách 2, 3 a 4:

Tabuľka 2

Celkové náklady na interné preklady

	CELKOVÉ NÁKLADY NA INTERNÉ PREKLADY (v mil. EUR)				PRIEMERNÉ NÁKLADY NA STRANU (v EUR)			
	Komisia	Parlament	Rada	Všetky tri inštitúcie	Komisia	Parlament	Rada	Všetky tri inštitúcie
Interní prekladatelia	94,76	40,03	54,58	189,37	85,27	89,87	136,92	96,85
Sekretárky	5,46	7,80	11,25	24,51	4,92	17,51	28,22	12,54
Priame náklady	100,22	47,83	65,83	213,88	90,19	107,38	165,14	109,39
Riadenie	0,50	0,27	0,52	1,30	0,45	0,62	1,31	0,66
Zamestnanci prekladateľského oddelenia	34,06	10,35	11,42	55,84	30,66	23,25	28,64	28,56
Plánovanie	2,35	0,41	1,25	4,00	2,11	0,92	3,12	2,05
Budovy	22,80	9,14	12,50	44,44	20,52	20,52	31,35	22,73
IT	8,31	6,01	5,39	19,70	7,48	13,49	13,51	10,08
Ostatné náklady ⁽¹⁾	9,72	3,09	3,48	16,28	8,74	6,93	8,72	8,33
Nepriame náklady	77,74	29,28	34,54	141,56	69,96	65,72	86,65	72,40
Celkové náklady	177,95	77,11	100,38	355,44	160,15	173,11	251,80	181,78

⁽¹⁾ Riadenie ľudských zdrojov, školenie, financie atď.

Zdroj: Dvor audítorov.

⁽¹⁹⁾ V rokoch 2004 a 2005 boli náklady výrazne vyššie, čo je vysvetlené v bode 53, tieto roky však charakterizovala nižšia efektívnosť v dôsledku prechodu od systému z 11 na 21 jazykov.

Tabuľka 3

Celkové náklady na externé preklady

	CELKOVÉ NÁKLADY NA EXTERNÉ PREKLADY (v mil. EUR)				PRIEMERNÉ NÁKLADY NA STRANU (v EUR)			
	Komisia	Parlament	Rada	Všetky tri inštitúcie	Komisia	Parlament	Rada	Všetky tri inštitúcie
Interní prekladatelia (revízie)	5,85	0,00	nie je k dispozícii	5,85	18,36	0,00	nie je k dispozícii	10,95
Sekretárky	1,51	2,74	nie je k dispozícii	4,25	4,74	12,70	nie je k dispozícii	7,95
Externí prekladatelia	11,22	8,90	nie je k dispozícii	20,12	35,24	41,22	nie je k dispozícii	37,65
Priame náklady	18,58	11,64	nie je k dispozícii	30,22	58,34	53,92	nie je k dispozícii	56,55
Riadenie	0,14	0,12	nie je k dispozícii	0,26	0,44	0,56	nie je k dispozícii	0,49
Zamestnanci prekladateľského oddelenia	9,32	4,54	nie je k dispozícii	13,86	29,26	21,04	nie je k dispozícii	25,94
Plánovanie	0,65	0,18	nie je k dispozícii	0,83	2,03	0,83	nie je k dispozícii	1,55
Jednotka pre externý preklad	2,01	1,39	nie je k dispozícii	3,40	6,32	6,44	nie je k dispozícii	6,37
Budovy	2,29	1,75	nie je k dispozícii	4,04	7,18	8,10	nie je k dispozícii	7,55
IT	2,29	1,71	nie je k dispozícii	4,01	7,20	7,94	nie je k dispozícii	7,50
Ostatné náklady ⁽¹⁾	1,56	0,58	nie je k dispozícii	2,15	4,91	2,69	nie je k dispozícii	4,02
Nepriame náklady	18,27	10,27	nie je k dispozícii	28,54	57,34	47,60	nie je k dispozícii	53,41
Celkové náklady	36,85	21,92	nie je k dispozícii	58,76	115,68	101,54	nie je k dispozícii	109,97

⁽¹⁾ Riadenie ľudských zdrojov, školenie, financie atď.

Zdroj: Dvor auditorov.

Tabuľka 4

Odhadované celkové náklady na preklad (interné a externé preklady)

	CELKOVÉ NÁKLADY NA PREKLADY (v mil. EUR)				PRIEMERNÉ NÁKLADY NA STRANU (v EUR)			
	Komisia	Parlament	Council	Všetky tri inštitúcie	Komisia	Parlament	Council	Všetky tri inštitúcie
Interní prekladatelia	100,61	40,03	54,58	195,22	70,37	60,54	136,92	78,41
Sekretárky	6,97	10,54	11,25	28,76	4,88	15,94	28,22	11,55
Externí prekladatelia	11,22	8,90	0,00	20,12	7,85	13,45	0,00	8,08
Priame náklady	118,80	59,47	65,83	244,10	83,09	89,93	165,14	98,05
Riadenie	0,64	0,40	0,52	1,56	0,45	0,60	1,31	0,63
Zamestnanci prekladateľského oddelenia	43,38	14,90	11,42	69,70	30,34	22,53	28,64	27,99
Plánovanie	2,99	0,59	1,25	4,83	2,09	0,89	3,12	1,94
Jednotka pre externý preklad	2,01	1,39	0,00	3,40	1,41	2,10	0,00	1,37
Budovy	25,09	10,89	12,50	48,47	17,55	16,47	31,35	19,47
IT	10,60	7,72	5,39	23,71	7,41	11,68	13,51	9,52
Ostatné náklady ⁽¹⁾	11,28	3,67	3,48	18,42	7,89	5,55	8,72	7,40
Nepriame náklady	96,00	39,55	34,54	170,09	67,14	59,81	86,65	68,32
Celkové náklady	214,80	99,02	100,38	414,19	150,24	149,74	251,80	166,37

⁽¹⁾ Riadenie ľudských zdrojov, školenie, financie atď.

Zdroj: Dvor auditorov.

Analýza nákladov

51. Náklady na stranu sú vypočítané *ex post* a sú platné len na vyžiadané a vyprodukované množstvo v roku 2003. Keďže väčšina nákladov na preklad sú fixnými nákladmi (87 % v Európskom parlamente, 91 % v GR pre preklad a 97 % v GS Rady), v rokoch, v ktorých bol dopyt nízky, budú náklady na stranu prirodzene vyššie. V roku 2004 sa množstvo prekladov Komisie do jazykov EÚ 15 znížilo takmer o 25 %, čo viedlo k zníženiu produktivity o 20 %, pretože zníženie externých prekladov nebolo dostatočné na to, aby boli interní prekladatelia plne vyťažení. V roku 2003 boli náklady na stranu preloženú interne v Komisii a Parlamente porovnateľné, kým náklady na stranu v Rade boli výrazne vyššie, najmä pre nižšiu produktivitu a vyššie náklady na podporu sekretariátu a budov. Pretože Rada má dostatočný počet stálych zamestnancov na to, aby nemusela využívať externý preklad pre jazyky EÚ 15, preto bol rozdiel na úrovni celkových nákladov na stranu ešte väčší.

52. V roku 2003 boli v Parlamente odhadované úplné náklady na stranu externého prekladu o 35 % nižšie než náklady na interný preklad (100 EUR v porovnaní so 154 EUR) a v Komisii o 25 % nižšie (120 EUR v porovnaní so 160 EUR). Pri týchto údajoch sa však nebral do úvahy rozličný charakter interných a externých prekladov, keď interne sa prekladajú zložitejšie a časovo náročnejšie prioritné texty, napríklad legislatívne texty a dokumenty na uverejnenie. Interní prekladatelia sa zaoberajú aj inými lingvistickými úlohami, čo znamená, že nevenujú všetok svoj čas prekladom (pozri bod 76). Tak ako pri jazykoch EÚ 15, aj v prípade jazykov EÚ 10 sú ceny za externé preklady, ktoré vypláca Parlament, v priemere o 12 % vyššie než ceny, ktoré platí GR pre preklad⁽²⁰⁾.

Efektívnosť prekladateľského postupu

53. Prístup k riadeniu ľudských a finančných zdrojov založený na činnostiach si vyžaduje stanovenie cieľov, plánovanie činností a monitorovanie výstupov a výkonnosti, ktoré sa merajú pomocou ukazovateľov, vo vzťahu k cieľom. Inštitúcie však nevytvárajú dostatok ukazovateľov a manažérskych informácií, ktoré by bolo možné monitorovať:

- odmietnuté žiadosti a celkový počet žiadostí (Európsky parlament);
- dodržiavanie konečných termínov pre predloženie (GS Rady);
- porušenia etického kódexu (Európsky parlament);
- počet preložených strán na žiadajúci subjekt/jazykovú kombináciu (Európsky parlament);
- „kľúčové“ dokumenty, ktorých preklad je povinný (Európsky parlament a GS Rady);

⁽²⁰⁾ V prípade nových jazykov sa rozdielnosť cien pohybuje od 15 % pri litovčine do 38 % pri lotyštině. Priemerný rozdiel v cene je okolo 12 % (pozri *tabuľku 4*), čo sa dá čiastočne vysvetliť odlišnými zmluvnými podmienkami. Najmä v Parlamente musí externý prekladateľ prijať preklady a pracovať v rámci veľmi krátkych konečných termínov, keď ide o preklad písomných otázok.

- dokumenty, ktoré boli úplne alebo čiastočne preložené a ktoré sa nevyužili pre následné zmeny originálu (Európsky parlament, Komisia a GS Rady).

54. Komisia navyše nemonitoruje, ani nemá k dispozícii žiadne informácie o objeme sivých prekladov alebo dokumentov, ktoré klientske GR priamo zadali na externý preklad (pozri tiež body 45 a 75).

55. Postupy, organizáciu a pracovné metódy prekladateľských oddelení ovplyvňujú špecifické obmedzenia, napríklad surné žiadosti, najmä v Rade, právne texty a pracovné programy inštitúcií. V *tabuľke 5* je znázornený objem prekladov, ktoré majú byť vyhotovené vo veľmi krátkej lehote (menej než 24 hodín alebo 24 až 72 hodín).

Tabuľka 5

Platné konečné termíny

Čas na dodanie (v hod.)	Komisia		Parlament		Rada	
	< 24	24 – 72	< 24	24 – 72	< 24	24 – 72
	3 %	7 %	19 %	30 %	40 %	22 %

Zdroj: Medziinštitucionálny výbor pre preklad a tlmočenie (ICTI).

Prognózy dopytu

56. Presné predpovedanie dopytu je obzvlášť dôležité na zabezpečenie maximálneho využitia vnútorných zdrojov. Krátkodobu, napriek zjavne nižším nákladom na externé preklady, sa zadávaním externých prekladov finančné prostriedky neušetrí. Keďže náklady na interný preklad sú väčšinou fixnými nákladmi (pozri body 51 a 52), hraničné (alebo mimoriadne) náklady napríklad na stranu interného prekladu okrem toho sú veľmi nízke, zatiaľ čo hraničné náklady na stranu externého prekladu sú značné. Preto by sa využitie externého prekladu v ideálnom prípade malo obmedziť na prípady, keď vnútorné kapacity nie sú k dispozícii. K tomuto je potrebný vhodný systém pre prognózu dopytu.

57. Hoci sa v etickom kódexe Parlamentu uvádza, že „na základe svojho programu práce zostavia sekretariáty výborov, delegácií a politických skupín každý mesiac plán prekladov, uvádzajúci pri každom dokumente pravdepodobný zdrojový jazyk, pravdepodobný dátum predloženia a predpokladaný počet strán na preklad“, žiadne podobné plány sa plánovacej jednotke nezasielajú.

58. V rokoch 2003 a 2004 väčšina GR Komisie systematicky nepredkladala GR pre preklad svoje prognózy prekladov na príslušné obdobie a v Rade len niektoré GR pravidelne informovali GR A III o prognózach potrieb týkajúcich sa prekladu.

59. V praxi sú hlavným zdrojom informácií o budúcom pracovnom zaťažení programy práce inštitúcií a dočasné rokovacie programy zasadnutí inštitúcií, ktoré poskytujú len približné informácie o potrebách týkajúcich sa prekladu, a preto nie sú vhodné na podrobné plánovanie.

Dodržiavanie konečných termínov pre predloženie

60. V etickom kódexe Parlamentu z roku 2004 sa stanovuje všeobecný konečný termín predloženia ⁽²¹⁾ 10 dní. Túto lehotu však v prvom roku jej uplatňovania dodržiavala len asi polovica používateľov prekladov. Väčšinu prekladov je teda možné predložiť len krátko pred zasadnutiami.

61. GR Rady A III určilo v roku 1998 konečné termíny na predloženie (10 pracovných dní pre dokumenty pracovných skupín a 5 pracovných dní pre dokumenty výboru Coreper). Z dôvodu časového stresu, ktorý je pre úlohy Rady príznačný, sa tieto konečné termíny zriedkavo dodržiavajú. Väčšina prekladov Parlamentu a Rady sa poskytuje až krátko pred zasadnutiami.

62. Komisia nezaviedla konečné termíny na predloženie, avšak plánovacia jednotka GR pre preklad pravidelne viac ráz prerokúva konečné termíny s používateľmi, ak ich nie je možné dodržať.

Plánovanie

63. Podľa výpočtu úplných nákladov na preklad v roku 2003, ktorý uskutočnil Dvor audítorov, sa odhaduje, že náklady týchto troch inštitúcií na plánovanie boli 4,8 mil. EUR, čo predstavuje približne 1 % celkových nákladov na preklad (pozri *tabuľku 2*). Plánovanie je ďalším z nástrojov dosiahnutia efektívneho využitia vnútorných zdrojov (pozri bod 56).

64. Okrem iného pre veľmi krátke konečné termíny pre preklady (pozri *tabuľku 5*) majú vedúci jednotiek v Rade a Parlamente malý priestor na dlhodobé a strednodobé plánovanie alebo malé možnosti vyrovnáť pracovnú záťaž.

65. Systém plánovania v Rade je založený na počte tlačených strán vyžiadaného dokumentu. Nie je to však spoľahlivý nástroj na predpovedanie času potrebného na preklad, pretože často neodráža prekladateľskú prácu, ktorá bola v skutočnosti potrebná ⁽²²⁾.

66. Počítačový systém Parlamentu umožňuje, aby jednotky pre plánovanie kontrolovali počet strán, ktoré majú byť preložené za deň. To poskytuje všeobecný prehľad o kapacitách, ktoré sú k dispozícii v jednotlivých jazykových jednotkách, neposkytuje však aktuálne informácie o dostupných vnútorných kapacitách každej jednotky za príslušné obdobie s ohľadom na dostupnosť prekladateľov (dovolenky, školenie atď.).

⁽²¹⁾ Konečný termín na predloženie je minimálny čas, ktorý nie je možné skrátiť a ktorý sa pridružuje prekladateľskému oddeleniu na dodanie požadovaného prekladu.

⁽²²⁾ Množstvo práce potrebnej na preloženie dokumentu závisí od niekoľkých faktorov vrátane počtu slov, ktoré je potrebné preložiť (strany môžu obsahovať texty rôznej dĺžky; je potrebné preložiť len modifikácie už preloženého textu atď.), technickej zložitosti dokumentu a dostupnosti prekladového zdroja alebo odkazu na text.

Efektívne využívanie vnútorných a vonkajších zdrojov

Predbežné spracovanie

67. Prekladateľské oddelenia od používateľov vyžadujú, aby uviedli odkazy na existujúce podobné dokumenty, ktoré už boli preložené, a/alebo aby zobrazovali zmeny, ktoré sa urobili v predchádzajúcej verzii už preloženého dokumentu, aby sa tak vyhol opätovnému prekladaniu textov, ktoré už boli preložené. Keďže sú však tieto údaje často vynechané alebo neúplné, plánovacie jednotky musia prehľadávať databázy, aby ich našli. Zjednotenie žiadostí a preložených textov nie je dosť presné na to, aby sa maximálne využilo pri týchto vyhľadávaniach. Situácia je komplikovaná najmä v Parlamente, kde sú dokumenty rozptýlené v rozličných databázach a sieťach, a prekladateľské oddelenia nemajú úplný súbor preložených textov.

Pracovné metódy prekladateľských jednotiek

68. Vedúci jednotiek sú zodpovední za pridelenie práce svojim interným prekladateľom. Každá jazyková jednotka je organizovaná inak, niektoré tvoria skupiny špecializovaných prekladateľov, v iných sa uplatňuje prístup, kde si prekladateľ, ktorý prvý dokončí dokument, vyberie nasledujúci. GR Komisie pre preklad a GR Rady A III majú centrálné vyvinuté nástroje, ktoré zobrazujú dostupnosť jednotlivých prekladateľov. Nie všetky jazykové jednotky však tieto nástroje systematicky využívajú. V Parlamente takéto nástroje neexistujú. Niektorí vedúci divízií používajú tabuľkové procesory, iní pridávajú prácu manuálne.

69. Všetky prekladateľské jednotky pozostávajú z prekladateľov aj podporných zamestnancov, ktorí zodpovedajú za vyhľadávanie odkazov na dokumenty, prepisovanie textov, formátovanie, archivovanie atď. Rada ⁽²³⁾ a Parlament zamestnáva približne jednu sekretárku na dvoch prekladateľov, kým Komisia len jednu sekretárku na štyroch až piatich prekladateľov.

70. Napriek skutočnosti, že tieto tri inštitúcie deklarovali politiky podporujúce využívanie moderných technológií a v roku 2003 vynaložili 23,7 mil. EUR na nástroje IT (úplné náklady vrátane licencií sú uvedené v *tabuľke 4*), v praxi sa môže každý prekladateľ s tichým súhlasom vedúceho jednotky rozhodnúť, či bude používať aplikáciu na automatizovaný preklad (*Translator's Workbench*), nástroje na vyhľadávanie (napríklad Euramis, IATE atď.) a softvér na rozoznávanie hlasu (namiesto prepisovania textu). V Parlamente sa v jednotlivých jednotkách podiel prekladateľov a podporných zamestnancov využívajúcich tieto nástroje veľmi líši (od 10 % do 90 %). V Rade sa nástroje IT používajú len okrajovo. Komisia má najmodernejšie nástroje IT z týchto troch inštitúcií, ale o miere ich využívania nie sú dostupné žiadne informácie.

⁽²³⁾ Po odčítaní času, ktorý sekretárky strávia na činnostiach, ktoré sa netýkajú prekladu.

71. Od roku 2003 asi 100 prekladateľov Komisie z 1 100 pracovalo z domu. Podľa hodnotiacej správy GR pre preklad⁽²⁴⁾ sa prostredníctvom súčasného programu ušetria čisté ročné náklady vo výške približne 10 000 EUR na prekladateľa, najmä vďaka vyššej produktivite. V Parlamente pracuje z domu 26 prekladateľov zo 430 a Rada tiež v tejto oblasti spustila dva pilotné projekty.

Zadávanie externých prekladov

72. V Komisii aj v Parlamente existuje zásada využívania interného prekladu pre legislatívne texty (z dôvodov kvality), ako aj pre súrne, krátke dokumenty a dokumenty dôverného charakteru (z praktických dôvodov). Keďže sa takmer celá prekladateľská práca v Rade týka týchto kategórií, preklady v Rade sú väčšinou interné.

73. Rozhodnutia o zadaní prekladu externým prekladateľom v zásade prijímajú vedúci prekladateľských jednotiek (okrem priameho zadávania externých prekladov tak, ako je to spomenuté nižšie) berúc do úvahy typ prekladu a vnútorné kapacity, ktoré sú k dispozícii. V Komisii a Parlamente bola vo väčšine jazykových jednotiek v roku 2004 zaznamenaná priama úmernosť medzi podielom pracovného zaťaženia a zadaných externých prekladov. Pri audite sa však preukázalo, že dve jednotky v GR Komisie pre preklad mali v roku 2004 vysoký podiel externe zadaných prekladov, hoci pracovné zaťaženie bolo podpriemerné (v dôsledku oneskorenej reakcie na zníženie pracovného zaťaženia v porovnaní s rokom 2003), čo naznačuje, že vnútorné kapacity neboli

dostatočne využité. Francúzska prekladateľská jednotka Parlamentu mala druhý najnižší podiel pracovnej záťaže v roku 2005, avšak druhý najvyšší podiel externe zadaných prekladov. Tieto situácie nevedli k opravným opatreniam zo strany vedenia.

74. Parlament aj Komisia automaticky zadávajú niektoré prekladateľské práce externým prekladateľom bez toho, aby skontrolovali, či sú pre niektoré alebo všetky jazyky k dispozícii vnútorné kapacity. V rokoch 2003 a 2004 si obe inštitúcie stanovili za cieľ zvýšiť podiel prekladov zadaných externým prekladateľom na 30 % a 40 % v danom poradí pre Parlament a Komisiu, aby zvládli predpokladané zvýšenie celkového dopytu berúc pritom do úvahy nižšie náklady na externý preklad (v porovnaní s nábormo dodatočných prekladateľov na plný úväzok). V dôsledku štrukturálneho zníženia dopytu v roku 2004 GR Komisie pre preklad odložilo tento cieľ a Parlament vydal pokyny, aby sa externým prekladateľom vo volebnom období posielali len preklady podrobných zápisov z rozpráv⁽²⁵⁾. Hoci bola celková záťaž na jednotku jazykov EÚ 15 v roku 2004 približne o 20 % nižšia ako v roku 2003, podiel externe zadaných prekladov Parlamentu sa takmer nezmenil (32,5 % v roku 2003 a 32 % v roku 2004) (pozri tabuľku 6). Rozdiely v podiele externe zadaných prekladov pre jazyky EÚ 10 v rokoch 2004 až 2005 v Parlamente, Komisii a Rade sú najmä v dôsledku skutočnosti, že Parlament bol v roku 2004 úspešnejší pri nábore interných prekladateľov pre jazyky EÚ 10 než ostatné inštitúcie. Pre spomalenie legislatívneho procesu v roku 2004 a menšie množstvo prekladov bol Parlament schopný interne zabezpečiť väčší podiel prekladov do jazykov EÚ 10 (pozri tiež body 20 a 25).

Tabuľka 6

Podiely externe zadaných prekladov v rokoch 2003, 2004 a 2005

Podiel externe zadaných prekladov	Komisia			Parlament			Rada		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Všetky jazyky	22 %	23 %	20 %	33 %	30 %	36 %	0 %	1 %	2 %
Jazyky EÚ 15	21 %	16 %	10 %	32,5 %	32 %	33 %	0 %	0 %	0 %
Jazyky EÚ 10	nie je k dispozícii	60 %	37 %	41 %	20 %	43 %	nie je k dispozícii	8 %	5 %

Zdroj: Dvor audítorov.

75. Hoci množstvo priamo zadávaných externých prekladov klientskými GR v Rade a Parlamente nie je výrazné⁽²⁶⁾, pri audite sa preukázalo, že GR Komisie priamo zadali niekoľko stotisíc strán v období rokov 2003 až 2004 na externý preklad bez dohľadu GR pre preklad (pozri tiež body 45 a 54).

Produktivita

76. Produktivita troch kontrolovaných inštitúcií v rokoch 2000 až 2005 sa skúmala na účely porovnania ich výkonnosti počas daného obdobia. Pri výpočte produktivity sa použil pojem „zamestnanec na plný úväzok“ (ďalej len „FTE“), podľa ktorého sa za čas strávený na prácu na preklade považuje čas, počas ktorého sú prekladatelia efektívne k dispozícii na prácu v úrade. Keďže v mnohých prípadoch tento čas zahŕňa aj iné činnosti ako preklad (školenie, riadenie, kontrola kvality, korektúra dokumentov predložených inými oddeleniami atď.), produktivita založená na FTE je len všeobecným ukazovateľom. Porovnávanie inštitúcií

(24) Európska Komisia, GR pre preklad, riaditeľstvo pre preklad, Hodnotiaca správa pilotného projektu prekladateľského oddelenia týkajúceho sa práce z domu, Brusel, 6. októbra 2003.

(25) „Compte-rendu in extenso“ – podrobné zápisy rozpráv, ktoré predstavovali približne 18 % objemu prekladov Parlamentu v rokoch 2003 až 2005.

(26) Politické skupiny Európskeho parlamentu niekedy priamo uzatvárajú zmluvy s externými prekladateľmi, ak plánovacia jednotka odmietne ich žiadosť (v prípade, že presiahnu týždenný limit 15 strán).

a jazykových jednotiek v rámci inštitúcie by sa malo robiť opatrne. Je tiež potrebné identifikovať dôvody uvedených rozdielov a analyzovať možné prekážky, aby sa posúdilo, či vedenie môže konať priamo.

77. Medzi jednotlivými jazykovými jednotkami a jednotlivými inštitúciami existujú veľké rozdiely v produktivite definovanej ako počet normostrán preložených interne na interného prekladateľa na plný úväzok. Produktivita jednotiek jazykov EÚ 10 je vo všetkých inštitúciách vo všeobecnosti nižšia v dôsledku vyšších potrieb školenia, nedostatku skúseností, menších prekladateľských pamätí (čo obmedzuje využívanie automatizovaného prekladu) a väčšieho množstva času venovaného na revízie externých prekladov.

78. Produktivita prekladateľských oddelení inštitúcií EÚ je oveľa nižšia než v súkromnom sektore ⁽²⁷⁾. Produktivita v súkromnom sektore je vyššia vďaka charakteru textov (málo legislatívnych textov), ako aj vďaka rozšírenému využívaniu nástrojov IT. Napriek tomu, že externým prekladateľom sa pridávajú texty, ktorých komplexnosť je menšia, kvalita ich prekladov sa považuje za nižšiu a potreba revízie je vyššia než pri dokumentoch preložených interne. Niekoľko zmlúv s externými agentúrami bolo zrušených, pretože kvalita prekladov nebola primeraná (pozri bod 43). Avšak v prípade nedostatku vnútorných kapacít je vyššia produktivita spolu s nižším platovým ohodnotením externých prekladateľov menej nákladná než zamestnávanie dodatočných interných prekladateľov, aj ak sú zahrnuté priame náklady (plánovanie, verejná súťaž, platby, kontrola kvality atď.) (pozri *tabuľku 7*).

Tabuľka 7

Priemerný počet preložených strán na prekladateľa (FTE)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Komisia (za rok)	915	902	909	1 054	917	797
Komisia (za deň)	5,2	5,2	5,1	5,7	5,0	4,5
Parlament (za rok)	1 092	1 195	1 062	1 031	858	1 226
Rada ⁽¹⁾ (za rok)	602	653	772	707	648	669

⁽¹⁾ Rada: do roku 2004 (vrátane) len jazyky EÚ15.

Zdroj: Dvor audítorov.

Komisia

79. Produktivita GR pre preklad, ktorá bola počas viacerých rokov o trochu nižšia než v Parlamente, sa dá do istej miery vysvetliť tým, že Komisia zastáva úlohu iniciátora legislatívneho procesu. Z toho vyplýva vyššia miera revízií a vedúce postavenie vo vytváraní terminológie a databáz, z ktorých ťažia aj ostatné inštitúcie. Prekladatelia Komisie navyše zabezpečujú aj ostatné jazykové úlohy, čo sa neodráža v prekladateľských výstupoch za deň.

80. V rokoch 2003 až 2005 sa priemerná produktivita pre jazyky EÚ 15 znížila o viac než 20 %. V prípade väčšiny jazykov EÚ 15, ktoré nepatria medzi jazyky konania, sa produktivita znížila pod štyri strany na deň. Tento pokles nastal v dôsledku zníženia pracovného zaťaženia jazykov, ktoré nepatria medzi jazyky konania, čo spôsobilo prebytok kapacít. Nadmerné kapacity je potrebné brať do úvahy v súvislosti s mierou priameho zadávania externých prekladov, ktoré sa uskutočňuje bez akejkoľvek kontroly zo strany GR pre preklad (pozri bod 75).

81. Aj po tom, čo GR pre preklad zaviedlo tzv. „mechanizmus flexibility“ umožňujúci presun prekladateľských úloh v rámci toho istého oddelenia z jednotiek, ktoré momentálne čelia nadpriemernému pracovnému zaťaženiu, na iné jednotky, existujú medzi jednotkami značné rozdiely v produktivite ⁽²⁸⁾. Hlavným vysvetlením týchto rozdielov je odlišnosť dopytu po prekladoch textov týkajúcich sa rozličných politík, ktoré určujú kompetencie jazykových jednotiek. Rozdiely v produktivite sa medzi jednotkami GR pre preklad od rozšírenia ešte zväčšili. Produktivita najproduktívnejšej jednotky tvorila v roku 2005 dvojnásobok produktivity najmenej produktívnej jednotky.

⁽²⁷⁾ Pozri tiež PriceWaterhouseCoopers, Hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov, „Komparatívna analýza produktivity prekladateľských oddelení európskych inštitúcií“, Brusel, 4. augusta 2000, s. 24. Treba si všimnúť, že produktivita prekladateľa v súkromnom sektore je približne 8 až 10 strán za deň bez ohľadu na preklady pomocou prekladateľských pamätí (jedna strana zodpovedá 350 slovám) (350 slov = 2 100 znakov = 1,4 normostrany).

⁽²⁸⁾ Napríklad v rámci anglickej jednotky bola produktivita v prvej polovici roku 2004 v najzaneprázdnenejšej jednotke o 65 % vyššia než v jednotke s najnižším pracovným zaťažením.

Parlament

82. Parlament počas posledných piatich rokov znížil počet prekladateľov priemerne o viac než piatich FTE (alebo 15 %) na jazyk.

83. Produktivita anglickej a francúzskej prekladateľskej jednotky je v Európskom parlamente systematicky podpriemerná (o 5 až 20 % v závislosti od roku), kým rozdiely v produktivite medzi ostatnými jazykmi EÚ 15 dosahujú maximálne 10 %. To vysvetľuje fakt, že francúzska jednotka má vyšší počet prekladateľov a vyšší podiel externe zadaných prekladov než je priemer. V prípade anglickej jednotky je potreba prekladov nižšia, keďže väčšina interných dokumentov sa vypracúva v angličtine. Miera externe zadávaných prekladov a nadbytočné kapacity sú faktory, o ktorých rozhoduje vedenie.

Rada

84. Produktivita Rady bola dlhodobo nižšia než produktivita Komisie a Parlamentu. To sa dá pripísať kombinácii vysokého podielu legislatívnych dokumentov, ktoré si vyžadujú osobitnú pozornosť a veľmi kolísavému dopytu (denné pracovné zaťaženie v roku 2003 v rozmedzí od menej než 1 000 do viac než 7 000 strán).

85. V snahe riešiť problém nadbytočných kapacít prijalo GR A III dlhodobý akčný plán na zníženie počtu prekladateľov a sekretárov v jednotkách jazykov EÚ 15 z približne 50 FTE v roku 2002 na 25 FTE v roku 2015 (29). Úplný dosah plánu je však dlhodobou záležitosťou, pretože podľa Rady existujú obmedzené možnosti na interné preradenie a nízka medziinštitucionálna mobilita.

86. Rozdiely v produktivite medzi jazykovými jednotkami sú menšie v Rade (a v Parlamente) než v Komisii (okrem nižšej produktivity anglickej jednotky v GR A III, ktorá je o 20 až 40 % nižšia než produktivita ostatných jednotiek v rokoch 2003 až 2005). Úprava originálov a úloha angličtiny ako hlavného kľúčového jazyka pre preklady textov z jazykov EÚ 10, čo vedie k značným terminologickým ťažkostiam, môže do istej miery vysvetliť túto zjavne nízku produktivitu.

Monitorovanie prekladateľského procesu pomocou ukazovateľov výkonnosti

87. Hlavné štatistické údaje inštitúcií týkajúce sa prekladu sa vytvárajú centrálné a zameriavajú sa na objem prekladov na jednotku. Tieto štatistiky pravidelne využíva riadiace oddelenie a jednotka pre zdroje, avšak ich použitie na denné monitorovacie účely vedúcimi prekladateľských jednotiek sa výrazne líši a niektorí vedúci jednotiek vyvinuli svoje vlastné nástroje.

(29) DGMA, Akčný plán modernizácie administratívy GS Rady (PAMA), 30. mája 2002, časť 11: Reforma GR A III.

88. Niektoré inštitúcie nemajú ukazovatele výkonnosti a štatistiky týkajúce sa:

- skutočne stráveného času na preklade konkrétneho dokumentu vo vzťahu k príslušnej norme alebo odhadovanému času (Európsky parlament, Komisia a GS Rady);
- počtu revidovaných strán (Komisia a GS Rady) a času stráveného na revíziách (Európsky parlament, Komisia a GS Rady);
- výkonu a produktivity jednotlivých prekladateľov (GS Rady);
- objemu prekladov, ktoré jednotky pre plánovanie automaticky zadávajú na externý preklad, a tých, ktoré zadali na externý preklad prekladateľskej jednotky (Európsky parlament a Komisia);
- nedodržovania konečných termínov na dodanie prekladu (GS Rady);
- vplyvu prekladateľských nástrojov IT na produktivitu (Európsky parlament, Komisia a generálny GS Rady);
- krížových údajov, napríklad vzťahu medzi pracovným zaťažením a zadávaním externých prekladov (Európsky parlament, Komisia a GS Rady) (pozri body 73 a 83).

89. Štatistiky o výkone a produktivite rôznych prekladateľských oddelení európskych inštitúcií zahŕňajú časti textov preložených automaticky, najmä pomocou systému *Translator's Workbench* (TWB). Súkromné prekladateľské spoločnosti používajú presnejšie systémy výpočtov na kalkuláciu skutočného objemu práce a produktivity jednotlivých prekladateľov.

90. V porovnaní s ostatnými inštitúciami, ktoré berú do úvahy len modifikované časti textu, Rada počíta výkon na základe tlačených strán (pozri tiež bod 65). V dôsledku toho je v štatistických údajoch o výkone Rady zveličený skutočný počet preložených strán o viac než 50 %. Po audite Dvora audítorov GR A III zaviedlo metódu podobnú tej, ktorú používajú ostatné inštitúcie.

Medziinštitucionálna spolupráca

91. Vytvorenie Medziinštitucionálneho výboru pre preklad a tlmočenie (ICTI) v roku 1995 postupne umožnilo prekladateľským oddeleniam EÚ spolupracovať v niektorých oblastiach.

92. Doterajšími hlavnými úspechmi sú:

- vytvorenie spoločnej terminologickej databázy a prekladateľskej pamäte;
- medziinštitucionálna výzva na predloženie ponúk týkajúcich sa externých prekladov z jazykov EÚ 10 a do nich (30);

(30) Komisia však zoznam takmer nevyužila a zorganizovala vlastnú výzvu na predloženie ponúk.

- c) spoločná verejná súťaž na nákup softvéru na rozoznávanie hlasu a ostatných viacjazyčných nástrojov;
- d) spoločný výbor na hodnotenie externých prekladov (CIEQ);
- e) obmedzená výmena prekladateľov a prekladateľskej práce.

93. Z analýzy Dvora audítorov týkajúcej sa charakteru a načasovania ponuky a dopytu vyplýva, že hoci všetky inštitúcie čelia štrukturálnym ťažkostiam pri poskytovaní dostatočného množstva prekladov prijateľnej kvality do jazykov EÚ 10, v prípade jazykov EÚ 15 existujú jasné rozdiely. Napríklad prekladatelia do angličtiny čelia najvyššej pracovnej záťaži zo všetkých jazykov v GR Komisie pre preklad (pozri bod 86), avšak najnižšej v Rade a Parlamente. Keďže Rada a Parlament pracujú pri veľmi krátkych konečných termínoch a značne kolísavom dopyte, majú počas niektorých období dočasne nevyužitú kapacitu (pozri bod 84).

94. V súlade so závermi pracovnej skupiny týkajúcej sa vyrovnávania pracovnej záťaže bol 1. januára 2005 spustený pilotný projekt. V roku 2005 bolo 3 763 strán (teda 63 % vyžiadaného objemu) preložených jednou zo zúčastnených inštitúcií na žiadosť inej inštitúcie. To zodpovedá len 0,2 % celkovej pracovnej záťaže všetkých zainteresovaných inštitúcií, kým vyše 20 % z tej istej pracovnej záťaže sa prideliť na externý preklad. Úspory je možné odhadnúť na 150 000 EUR⁽³¹⁾. Keďže sú celkové nevyužitú kapacitu omnoho vyššie než kapacity, ktoré mali k dispozícii ostatné inštitúcie v rámci pilotného projektu, potenciálne úspory sú vyššie.

95. Slabou stránkou súčasného systému vyrovnávania pracovnej záťaže však je, že do systému nie sú zahrnuté dokumenty, ktoré sa za normálnych okolností zadávajú na externý preklad, a preklady do jazykov EÚ 10. Inštitúcie sa navyše navzájom neinformujú o voľných kapacitách, ktoré sú k dispozícii, a nie sú skutočne motivované ani povinné prijať žiadosť o preklad z inej inštitúcie. Keby interní prekladatelia v jednotkách jazykov EÚ 15, ktoré nepatria medzi jazyky konania, v GR Komisie pre preklad dosiahli v roku 2005 takú istú produktivitu ako v roku 2003, preložili by na každý jazyk EÚ 15 minimálne o 10 000 strán viac. V roku 2005 zadali Parlament a niektoré GR Komisie na externý preklad podobný počet strán dokumentov, ktoré neboli urgentné, v tých istých jazykoch, ktoré mohli byť preložené v inej inštitúcii. Mohli by sa tak ušetriť celkové platby na externý preklad vo výške 11 mil. EUR⁽³²⁾.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

Uplatňovanie postupov, ktoré zabezpečia, že dopyt po prekladoch je uspokojený a že sa predchádza nepotrebným prekladom

96. Žiadna z inštitúcií nemá dôsledné a jasné postupy pre žiadanie a schvaľovanie prekladov. Vo vykonávacích pravidlách

⁽³¹⁾ S premenlivými nákladmi 40 EUR na stranu.

⁽³²⁾ Berúc do úvahy len premenlivé náklady externých prekladov, ktoré sa odhadujú na 40 EUR na stranu.

vypracovaných týmito tromi inštitúciami sa stanovuje povinný preklad pre niektoré typy dokumentov. Pre veľkú skupinu dokumentov však neexistujú všeobecne prijaté kritériá a rozhoduje sa o nich jednotlivito najmä v závislosti od dostupných zdrojov (pozri body 13 až 18).

Odporúčanie: S ohľadom na potrebu stanoviť priority a obmedzenia, aby sa uspokojil neustále rastúci dopyt po prekladoch, by inštitúcie mali zjednodušiť svoje postupy. To sa vzťahuje na kontrolu dĺžky dokumentov, ďalšie rozlišovanie textov na základe ich charakteru a účelu a prijatie prístupu k dokumentom schváleným na preklad podľa ich účelu.

97. Pri audite sa zistilo, že prekladateľské potreby pre jazyky EÚ 15 je vo všeobecnosti možné uspokojiť. Prístupenie malých krajín však zapríčinilo veľký nárast dopytu na malých prekladateľských trhoch, kde je ponuka skôr nízka. Ťažkosti pri iniciovaní výberových konaní EPSO na pozície interných prekladateľov pre jazyky EÚ 10 spočívali v nedostatku prekladateľov z nových členských štátov. V dôsledku toho neboli inštitúcie v prvom roku po rozšírení schopné uspokojiť prekladateľské potreby pre nové jazyky (pozri body 19 až 23).

Odporúčanie: Ešte stále pretrváva potreba výrazne zvýšiť vnútorné kapacity inštitúcií, pokiaľ ide o jazyky EÚ 10. Komisia by mala zorganizovať kritické preskúmanie neúspechu úradu EPSO zaistiť nábor potrebných interných prekladateľov načas. To by malo viesť k akčnému plánu, pomocou ktorého by sa zvýšila informovanosť a podporil záujem o prekladateľské činnosti Spoločenstva v členských štátoch EÚ10 a v kandidátskych krajinách.

98. Inštitúcie vo všeobecnosti dokázali udržať výšku výdavkov na preklady napriek zvýšeniu počtu úradných jazykov z jedenásť na dvadsaťjeden (vrátane írčiny) od mája 2004 (pozri body 25 až 36). Kým Komisia a Rada prijali významné opatrenia na zníženie počtu dokumentov, ktoré sa prekladajú do všetkých jazykov, Parlament nebol v znižovaní objemu prekladov natoľko cielavedomý a obmedzil len dĺžku dokumentov určených na preklad, nie však počet a typy dokumentov (pozri bod 32).

Odporúčanie: Prekladateľské oddelenia by mohli s používateľmi uzatvárať dohody o úrovni služieb, v ktorých by boli stanovené prísnejšie usmernenia týkajúce sa typov dokumentov, pre ktoré sa vyžaduje preklad, požadovaných jazykových verzií, štádií, v ktorých by sa mali preklady iniciovať, celkového počtu strán za rok, využívania automatizovaného prekladu atď. Istou koordináciou zo strany inštitúcií by sa mohlo predísť nezrovnalostiam v ich vlastných prístupoch

Postupy uplatnené na zabezpečenie toho, že preklady sú produkované načas a majú kvalitu primeranú ich účelu

99. Uvedené tri inštitúcie vo všeobecnosti dokázali poskytovať preklady do jazykov EÚ 15 načas a v požadovanej kvalite (pozri body 41 a 44). Situácia bola odlišná v prípade jazykov EÚ 10, a to pre nedostatočný počet prekladateľov. Vnútorné kapacity Komisie a Rady pre jazyky EÚ 10 neboli v roku 2004 dostatočné ani na revízie externých prekladov a mnohí klienti považovali kvalitu prekladov za neuspokojivú (pozri bod 42). Žiadne z prekladateľských oddelení nezisťuje spokojnosť používateľov.

Odporúčanie: Inštitúcie by mali medzi používateľmi prekladateľských služieb uskutočňovať pravidelné prieskumy spokojnosti týkajúce sa aj dodržiavania konečných termínov. Tieto prieskumy by sa mali zahrnúť do akčných plánov na zlepšenie kvality služieb a produktivity.

100. Parlament a Rada nemajú presné usmernenia ku kontrole kvality a postupy pri revíziách sa výrazne líšia. Inštitúcie však vo všeobecnosti vykonávajú primerané kontroly na zistenie nekvalitných prekladov (pozri body 37 až 43). Riaditeľstvo Parlamentu pre preklad každé dva mesiace hodnotí kvalitu interných aj externých prekladov prostredníctvom náhodných kontrol a ukazovateľov kvality, v ostatných inštitúciách však neboli podobné ukazovatele kvality a výkonnosti vyvinuté.

Odporúčanie: Okrem systematickej kontroly kvality externe zadaných prekladov a dohľadu jednotlivých vedúcich jednotiek sa odporúča vykonávať vo všetkých jazykových jednotkách pravidelné náhodné kontroly kvality. To by spolu s prieskumami spokojnosti používateľov mohlo tvoriť základ kvalitatívnych ukazovateľov výkonnosti.

101. Niektoré GR Komisie oznámili, že sa museli spoliehať na „sivé preklady“ alebo priame zadávanie externých prekladov, pretože GR pre preklad nebolo schopné poskytnúť niektoré preklady v rámci požadovaných konečných termínov. Množstvo týchto prekladov nie je známe a náklady nie sú zahrnuté do výpočtov Dvora audítorov, keďže údaje o čase, ktorý administratívni zamestnanci strávia na sivých prekladoch, nie sú k dispozícii (pozri body 45, 54 a 75).

Odporúčanie: Prekladateľské oddelenia by mali monitorovať úroveň priameho zadávania externých prekladov a „sivých prekladov“, aby mohli zohľadniť tento objem prekladov pri plánovaní.

Náklady na preklady a ich účelnosť

102. S výnimkou Komisie v roku 2002 žiadna z inštitúcií nevypočítala svoje celkové náklady na preklady ani priemerné náklady na stranu prekladu. Dvor audítorov odhaduje, že pred roz-

šírením boli úplné ročné náklady týchto troch inštitúcií na preklady 414 mil. EUR (pozri tabuľku 4) a po rozšírení 511 mil. EUR. Priemerné náklady na stranu v roku 2003 boli 150 EUR v Komisii a Parlamente a 254 EUR v Rade. V roku 2005 sa priemerné náklady na stranu zvýšili na 194 EUR v Komisii a 276 EUR v Rade, avšak v Parlamente sa znížili na 119 EUR.

103. Interné preklady sú drahšie ako externé, porovnanie však komplikuje odlišný charakter prekladaných textov, skutočnosť, že interné preklady sa považujú za kvalitnejšie, krátke konečné termíny uplatňované na interné preklady niektorých dokumentov v dôsledku pracovných postupov najmä v Parlamente a Rade a potreba revízií externých prekladov (pozri bod 52).

Odporúčanie: Pre kontrolu výdavkov na činnosť je potrebné poznať s ňou súvisiace náklady. Je preto potrebné zaviesť postupy, ktorými sa zabezpečia primerané manažérske informácie o nákladoch.

104. V roku 2004 sa pre výrazné zníženie pracovnej záťaže podstatne znížila produktivita jednotiek jazykov EÚ 15 a následne sa zvýšili priemerné náklady na stranu (pozri body 51 a 76 až 86). V dôsledku opatrení prijatých na zníženie dopytu po prekladoch má Komisia a Rada od roku 2004 nevyužitú kapacitu pre jazyky EÚ 15, ktoré nepatria medzi jazyky konania.

105. Pri audite sa preukázalo, že plánovacie jednotky všetkých troch prekladateľských oddelení sa momentálne viac zaoberajú pridelovaním práce než vypracovávaním prognóz, aby naplánovali pracovnú záťaž a obmedzili výkyvy činnosti (pozri body 56 až 59, 63 až 66 a 91 až 95).

106. Kľúčovým problémom je prispôsobenie pracovnej záťaže. Zníženie objemu prekladov vedie k prechodnému obdobiu s nadbytočnými kapacitami, nižšou produktivitou a vyššími priemernými nákladmi na preklad. Dvor audítorov však zaznamenal, že niektoré jednotky mali nízku produktivitu a nadpriemerný podiel externe zadaných prekladov zároveň (pozri body 73 a 74). Neexistencia prognóz pracovnej záťaže (plánovania) inštitúciám sťažuje plné využívanie dočasne dostupných kapacít ostatných inštitúcií (pozri body 91 až 95 a body 56 až 66).

107. Parlament a GR Komisie (okrem GR pre preklad) zadali v roku 2005 na externý preklad veľký počet strán, ktoré mohli byť preložené interne inou inštitúciou. Dvor audítorov odhaduje, že na platbách externým prekladateľom sa mohlo spolu ušetriť približne 11 mil. EUR (pozri bod 95).

Odporúčanie: Je potrebné klásť väčší dôraz na postupy riadenia a plánovania, aby sa obmedzili výkyvy pracovnej záťaže a ulahčila efektívnejšia medziinštitucionálna spolupráca. Plánovacím jednotkám by sa mali zasielať pravidelné a spoľahlivé prognózy budúcich prekladov a inštitúcie by sa mali navzájom informovať o dostupných vnútorných kapacitách.

GR Komisie (okrem GR pre preklad) a iné inštitúcie by mali využitím voľných vnútorných kapacít znížiť mieru externe zadávaných prekladov, a to tak, že rozšíria pilotný program medziinštitucionálnej spolupráce spustený v januári 2005. Systém medziinštitucionálnej fakturácie za preklady by mohol inštitúcie s dočasnými alebo štruktúrnymi voľnými kapacitami motivovať k spolupráci s ostatnými inštitúciami.

V Rade je potrebné vyvinúť dodatočné úsilie o prispôsobenie štruktúrnych nadbytočných kapacít. Je treba zvážiť možnosť preradenia zamestnancov mimo prekladateľské oddelenia alebo uplatnenie iných ustanovení služobného poriadku, pretože v rámci súčasného akčného plánu sa predpokladá vyriešenie nadbytočných kapacít do roku 2015.

108. Hoci inštitúcie investovali do moderných technológií, nevyužívajú sa systematicky (pozri body 68 až 70).

Odporúčanie: Účinnosť prekladateľského procesu je možné zlepšiť:

- znížením počtu sekretárok v Rade a Parlamente,
- zosúladením pracovných metód založených na osvedčených postupoch,
- väčším začlenením a intenzívnejším využívaním počítačových nástrojov,
- častejším využívaním práce z domu.

109. Prekladateľské oddelenia nevytvárajú dostatočné manažérske informácie pre sledovanie nákladov na preklady týkajúce sa napríklad skutočne stráveného času na preklade a revízii, podrobných údajov o produktivite, miere zadávania externých prekladov atď. (pozri bod 88).

Odporúčanie: Inštitúcie by mali vyvinúť systémy, ktoré lepšie odrážajú všetky činnosti interných prekladateľov (vrátane času stráveného pri štúdiu nových jazykov), aby sa produktivita mohla použiť ako ukazovateľ riadenia. Na lepšie používanie zdrojov je potrebné vo všetkých inštitúciách vyvinúť úsilie o vyvinutie relevantných, kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľov výkonnosti.

Túto správu prijal Dvor audítorov v Luxemburgu na svojom zasadnutí 6. júla 2006.

Za Dvor audítorov
Hubert WEBER
predseda

PRÍLOHA I

USTANOVENIA UPLATŇOVANÉ V KOMISII, PARLAMENTE A RADE

Komisia

1. V Rokovacom poriadku Komisie ⁽¹⁾ sa stanovuje, že všetky akty prijaté Komisiou budú pripojené k „súhrnnej zápisnici“ (pri ústnom postupe) alebo k „dennému záznamu“ (pri písomnom postupe, postupe splnomocnenia a delegovania) ⁽²⁾ v autentickom jazyku alebo jazykoch, t. j. v úradných jazykoch Spoločenstiev v prípade všeobecného použitia a v ostatných prípadoch v jazyku alebo jazykoch tých, ktorým sú určené (článok 18 rokovacieho poriadku).
2. Hoci „komitologické“ výbory patria pod Komisiu ⁽³⁾ a na ich prácu sa vzťahuje nariadenie č. 1/1958 ⁽⁴⁾, v štandardnom rokovacom poriadku ⁽⁵⁾ zámerné nie priama zmienka o jazykových režimoch, aby mohol každý výbor nájsť pragmatické riešenia prispôbené vlastným skutočným potrebám. Dokumenty, ktoré by sa v každom prípade prekladali v neskoršom štádiu (najmä návrhy opatrení, ktorých konečné znenie musí byť uverejnené v Úradnom vestníku), sa v zásade prekladajú už pred zasadnutím výboru.
3. V oznámení generálneho sekretariátu ⁽⁶⁾ vydanom v júni 2004 sa uvádza, že v prípade tých vykonávacích opatrení, ktoré sú určené obmedzenému počtu členských štátov, postačia preklady do príslušných jazykov a oznámenie uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*, v ktorom sa ohlási prijatie rozhodnutia a v ktorom bude čitateľ informovaný o internetovej stránke, na ktorej je k dispozícii. Úplný preklad sa vyžaduje, len ak je uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie* právnou podmienkou pre ich vstup do platnosti (t. j. v prípade nariadení, smerníc a rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady prijatých prostredníctvom postupu spolurozhodnutia a nariadení a smerníc Komisie určených všetkým členským štátom, nie však v prípade rozhodnutí Komisie).
4. V oznámení z mája 2004 sa rozlišuje medzi dokumentmi, ktoré pochádzajú z právnych záväzkov (rozdelnými do deviatich kategórií), a politicky významnými dokumentmi (rozdelnými do jedenástich kategórií). Oznámenie sa nevzťahuje na preklady určitých kategórií dokumentov, napríklad tých, ktoré sa uverejňujú inde ako v úradnom vestníku a o ktorých sa musí rozhodnúť jednotlivo formou dialógu medzi žiadajúcim GR a GR pre preklad ⁽⁷⁾.
5. Hlavnými kategóriami dokumentov, ktoré sa prekladajú do všetkých jazykov, sú: legislatívne návrhy, dôvodové správy, správy, ktoré sa vyžadujú pre právne texty, oznámenia o štátnej podpore a protimonopolných postupoch uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*, ako aj následné konečné rozhodnutia uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*, antidumpingové rozhodnutia, oznámenia Komisie (vrátane bielych a zelených kníh), výzvy na prekladanie ponúk alebo prejavenie záujmu a vyhlásenia pre tlač.
6. Ostatné dokumenty sa prekladajú len do jazykov konania (angličtina, francúzština a nemčina) (najmä oznámenia Komisie, správy o následných opatreniach prijatých v nadväznosti na rozhodnutia Rady a návrhy Komisie) alebo do jazyka adresáta (t. j. listy stálym zastúpeniam, odpovede na jednotlivé žiadosti a návrhy financovania). Technické prílohy sa v závislosti od skutočných potrieb prekladajú maximálne do troch jazykov alebo sa neprekladajú vôbec. Odpovede na písomné otázky poslancov sa prekladajú do jazyka toho poslanca Európskeho parlamentu, ktorý otázku položil, a do jedného jazyka konania.

Parlament

7. Podľa článku 138 rokovacieho poriadku Parlamentu „všetky dokumenty Parlamentu musia byť vypracované v úradných jazykoch“. V článku 150 sa uvádza, že „pozmeňujúce a doplňujúce návrhy sa zaradia do hlasovania iba vtedy, ak boli vytlačené a rozoslané vo všetkých úradných jazykoch, ak Parlament nerozhodne inak. Parlament nesmie rozhodnúť inak, ak proti rozhodnutiu namieta najmenej tridsaťsedem poslancov“.

(1) Rokovací poriadok Komisie, K(2000) 3614 (Ú. v. ES L 308, 8.12.2000, s. 26).

(2) V týchto záznamoch sú zapísané všetky rozhodnutia prijaté Komisiou počas zasadnutia („súhrnná zápisnica“ pri ústnom postupe) alebo počas dňa („denný záznam“ pri ostatných postupoch).

(3) Rozsudok Súdu prvého stupňa z 19. júla 1999 vo veci T-188/97: Rothmans International BV proti Komisii.

(4) Európska komisia, Oznámenie generálneho tajomníka určené generálnym riaditeľom a vedúcim oddelení, SEK(2003) 795, 10. júla 2003.

(5) Štandardný rokovací poriadok – rozhodnutie Rady 1999/468/ES – Rokovací poriadok výboru (Ú. v. ES C 38, 6.2.2001, s. 3).

(6) Európska komisia, generálny sekretariát, Pracovná skupina pre budúcnosť Únie a inštitucionálne otázky, riaditeľ, Oznámenie pre pána Madelina, generálneho riaditeľa GR pre zdravie a ochranu spotrebiteľa, 23. júna 2004, TFAU/2 – RH – nb (2004) D/6980 5/1208 – A/DOS 6242.

(7) Dvadsať kategórií určených v oznámení z mája 2004 sa vzťahovalo na 64 % prekladov v roku 2004 a 72 % v roku 2005 v porovnaní s 34 % v roku 2003. Hlavnými kategóriami v roku 2005 sú legislatívne návrhy a nezávislé akty (36 %), štátne podpory a výberové konania (10 %), oznámenia Komisie (7 %), postupy verejných súťaží (6 %) a internetové stránky (4 %).

8. Predsedníctvo Európskeho parlamentu prijalo 19. apríla 2004 etický kódex, ktorý vstúpil do platnosti 1. mája 2004 a nahradil podobný etický kódex z 8. februára 1999. V článku 1 ods. 2 etického kódexu sa uvádza, že: „jazykové zabezpečenie v Európskom parlamente sa riadi princípmi ‚komplexného a kontrolovaného systému viacjazyčnosti‘. Znamená to komplexné rešpektovanie práva poslancov používať zvolený úradný jazyk v Parlamente, v súlade s rokovacím poriadkom Európskeho parlamentu. Zdroje určené na zabezpečenie viacjazyčnosti budú riadiace zložky kontrolovať na základe skutočných potrieb užívateľov, ich zodpovednejšieho využívania a lepšieho plánovania požiadaviek na jazykové zabezpečenie.“

9. Medzi dokumenty, ktoré sa prekladajú do najväčšieho počtu cieľových jazykov, patria pozmeňovacie návrhy, návrhy stanovísk a návrhy správ. Pri všetkých ostatných typoch dokumentov je počet cieľových jazykov v rozmedzí od jedného (hlavne angličtina) do štyroch. *Tabuľka 8*, ktorá bola vypracovaná na účely tohto auditu, obsahuje prehľad typov dokumentov, ktoré sa prekladajú v Parlamente.

Tabuľka 8

Typy dokumentov prekladaných v Európskom parlamente

Údaje od 1. januára 2003 do 31. mája 2004	Typ dokumentu	Percento z prekladov	Povinný preklad do všetkých jazykov	Nepovinný preklad do všetkých jazykov
Podrobné zápisy z rozpráv	CR	19,3 %	x	
Pozmeňovací návrh	AM	17,6 %	x	
Rôzne	DV	15,1 %		x
Návrhy správ	PR	9,8 %	x	
Správy po revízií	RR	7,3 %	x	
Písomné otázky	QE	5,9 %		x
Ústny postup	PV	5,2 %		x
Oznámenia poslancom	CM	4,2 %		x
Pracovné dokumenty	DT	3,2 %		x
Poznámky	NT	2,3 %		x
Návrhy stanovísk	PA	2,2 %	x	
Uznesenia	RE	1,7 %	x	
Listy	LT	1,2 %		x
Programy zasadnutí	Ú. v.	1,1 %	x	
12 iných špecifických kategórií, z ktorých každá predstavuje maximálne 1 % celkového objemu prekladov		3,9 %	x	x

Zdroj: Dvor audítorov.

10. Dokument uverejnený v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo dokument, o ktorom sa hlasuje na plenárnom zasadnutí, sa vždy musí preložiť do všetkých úradných jazykov, kým preklady pracovných dokumentov je možné preložiť len do tých jazykov, ktoré potrebujú čitatelia.

Rada

11. Podľa nariadenia Rady č. 1 z 15. apríla 1958 a článku 14 rokovacieho poriadku Rady ⁽⁸⁾ sa do všetkých úradných jazykov musia prekladať dokumenty, o ktorých sa rokuje na zasadnutiach ministrov, ak Rada jednohlasne nerozhodla inak z dôvodov naliehavosti. Každý z členov Rady môže odmietnuť rozpravu, ak nie sú k dispozícii preklady.

⁽⁸⁾ Rozhodnutie Rady 2004/338/ES, Euratom z 22. marca 2004, ktorým sa schvaľuje rokovací poriadok Rady (Ú. v. EÚ L 106, 15.4.2004, s. 22).

12. V prílohe k *Príručke k produkcii dokumentov Rady a jej prípravnych orgánov* je uvedený zoznam „kľúčových dokumentov“, ktoré sa musia prekladať do všetkých jazykov⁽⁹⁾. Ako sa uvádza v príručke, dokumenty, ktoré nie sú obsiahnuté v zozname, sa nesmú prekladať do jazykov EÚ 10. Tieto dokumenty sa môžu na základe výberu prekladať do jazykov EÚ 15, ak to dovoľí množstvo práce GR A III a ak sa dodržia konečné termíny stanovené v rokovacom poriadku. GR A III je oprávnené odmietnuť preklad akéhokoľvek dokumentu, ktorý nie je na zozname.

⁽⁹⁾ Kľúčovými dokumentmi Rady sú legislatívne návrhy v niektorých dôležitých fázach legislatívneho postupu; programy zasadnutí Rady; poznámky k bodom kategórie „A“ a dodatky; dokumenty na prijatie alebo rozpravu podľa programu zasadnutia Rady; stanoviská právneho oddelenia; zápisnice Rady; odpovede Rady na písomné otázky Európskeho parlamentu a ústne otázky s rozpravou; vyhlásenia predsedníctva v mene Únie; vyhlásenia zo zasadnutí Rady pre tlač; telexy z písomného postupu; príručky určené pre vnútroštátne orgány v členských štátoch; závery predsedníctva Európskej rady.

PRÍLOHA II

METÓDA ODHADU NÁKLADOV NA PREKLAD VYPRACOVANÁ DVOROM AUDÍTOROV

1. Úplné náklady („náklady pred zdanením a príspevkom na dôchodkové zabezpečenie“) tak, ako ich odhadli audítori, zahŕňajú všetky priame a nepriame náklady vyplývajúce z prekladateľskej činnosti.
2. Odpočítaním dane Spoločenstva, ktorú platia interní prekladatelia, z nákladov pred zdanením a príspevkom na dôchodkové zabezpečenie a pripočítaním fiktívnych príspevkov na dôchodkové zabezpečenie od zamestnávateľa pre interných prekladateľov (ktoré sa rovnajú dvojnásobku príspevku, ktorý zaplatí úradník), sa vypočítajú náklady pre rozpočet Spoločenstva („náklady po zdanení a príspevku na dôchodkové zabezpečenie“).
3. Priame náklady sú náklady na zamestnanca pri činnostiach týkajúcich sa prekladu, ktoré vykonávajú prekladatelia a sekretárky (vrátane predbežných prekladov v prekladateľských jednotkách, revízií a formátovania, a okrem času stráveného na iných činnostiach, ako je preklad).
4. Nepriame náklady zahŕňujú platy a príspevky zamestnancom, ktorí nie sú priamo zainteresovaní na konkrétnych prekladateľských úlohách (terminológovia, odborníci na pracovné metódy, vedúci jednotky, jazykovi poradcovia a vyšší manažment, jednotka pre externé preklady a plánovanie), ako aj pomernú časť času, ktorý prekladatelia strávia na iných činnostiach, než je preklad alebo revízia, plus režijné náklady, napríklad IT, budovy, zariadenie kancelárií, riadenie ľudských zdrojov atď., ktoré nie sú čiastočne priamo spravované prekladateľskými oddeleniami. Na tomto rozdelení priamych a nepriamych nákladov sa dohodli inštitúcie.
5. Na vypočítanie nákladov na zamestnanca sa použili:
 - Priemerné náklady na zamestnanca, ktoré stanovilo Generálne riaditeľstvo Komisie pre personál a správu pre jednotlivé platové triedy. Tieto náklady na zamestnanca zahŕňali všetky položky platov a príspevkov. Audítorský tím bral do úvahy dva druhy priemerných nákladov na zamestnanca: pred a po zdanení a započítaní príspevku na dôchodkové zabezpečenie ⁽¹⁾.
 - Konkrétnu kombináciu platových tried v prekladateľskom oddelení v každej inštitúcii.
 - Náklady na budovy (5 854 EUR na úradníka) tak, ako ich definoval externý konzultant v spolupráci s inštitúciami.
 - Priemerné náklady na mzdy a riadenie ľudských zdrojov v súlade s pomerom definovaným GR pre preklad (za Komisiu) alebo externým konzultantom (za ostatné inštitúcie).
6. Náklady na IT sa vypočítali s ohľadom na plnenie rozpočtu v roku 2003 pre konkrétne rozpočtové riadky a priemerné náklady na nákup a údržbu vybavenia IT tak, ako ich uviedli oddelenia IT a financií.
7. Keďže interní prekladatelia uskutočňujú kontrolu kvality a revízie prekladov po externých prekladateľoch, časť ich pracovnej doby a nákladov bola vyčlenená na externé preklady.
8. Celkové náklady na preklad týchto troch inštitúcií sa potom vydělili počtom preložených strán za rok a získal sa údaj o nákladoch na stranu (pozri *tabuľky 2, 3 a 4*). Za Komisiu a Parlament sa použil oficiálny počet strán preložených v GR pre preklad a GR VII, pretože v dôsledku metód výpočtu strán, ktoré tieto dve inštitúcie používajú (pozri poznámky pod čiarou č. 8 a 9 tejto správy), sú výsledky porovnateľné. Keďže oficiálne údaje Rady za rok 2003 boli založené len na počte tlačenných strán dokumentov, namiesto počtu znakov, ktoré treba preložiť, Dvor audítorov vypočítal priemerný opravný koeficient vzorky 100 dokumentov ⁽²⁾. Vynásobením tohto priemerného opravného koeficientu oficiálnym počtom tlačenných strán, ktoré uviedlo GR A III, sa získal porovnateľný údaj o produkcii.
9. Náklady na stranu vypočítané Dvorom audítorov nepredstavujú úplné náklady na viacjazyčnosť, pretože neobsahujú náklady na revízie vykonávané právnymi lingvistami ani dodatočné náklady na uverejňovanie dokumentov v dvadsiatich jazykoch. Keďže sa v legislatívnom postupe prekladá mnoho po sebe nasledujúcich verzií toho istého legislatívneho návrhu, skutočné náklady prijatej právnej úpravy sú násobkom nákladov na stranu spomenutých v *tabuľke 2* tejto správy. V prípade Ústavy pre Európu sa napríklad preložilo 15 verzií.

⁽¹⁾ Výška príspevkov na dôchodkové zabezpečenie, ktoré hradí Komisia, sa odhadla na 16,5 % z hrubej mzdy alebo dvojnásobok príspevkov, ktoré platia úradníci.

⁽²⁾ Opravný koeficient, ktorý sa má uplatniť pri výpočte strán všetkých dokumentov vo vzorke, aby bolo možné tieto dokumenty porovnať s dokumentmi ostatných inštitúcií, sa rovná pomeru počtu znakov (alebo ak je dokument novou verziou už preloženého dokumentu, medzi počtom zmenených znakov vynásobeného 50 % tak, ako to robí GR pre preklad pri interných prekladoch) bez medzier vydeleňovaných 1 500 a zaokrúhlených nahor na celé jednotky na jednej strane a počtom fyzických strán na strane druhej.

ODPOVEDE PARLAMENTU

1. Naopak, v Európskom parlamente počet pracovných jazykov nie je zredukovaný; ide teda o preklad všetkých dokumentov z rokovacích dní a schôdzí oficiálnych orgánov do všetkých pracovných jazykov Únie.

13. – 14. V oblasti prekladov sa Parlament riadi rokovacím poriadkom a etickým kódexom o mnohojazyčnosti, ktorý prijala predsedníctvo a do platnosti vstúpil 1. mája 2004.

Je pravdou, že etický kódex nie je sám od seba povoľovacím systémom, stanovuje však hierarchiu orgánov, ktoré majú oprávnenie požiadať o preklady, stanovuje sériu priorít týkajúcu sa kategórií dokumentov na preklad, vo vnútri inštitúcie a mimo inštitúcie, v rámci jednotlivých legislatívnych postupov, poradie, v ktorom sú požadované jazyky prioritné, upresňuje termíny podania žiadostí o preklad a dĺžku prekladaných textov. Kódex tiež stanovuje podmienky na výslovné povolenie žiadostí podaných útvarmi, ktoré nefigurujú na zozname schválených užívateľov. Tieto žiadosti sa predkladajú predsedníctvu a povolenie sa udelí len vtedy, ak príslušný dokument je potrebný pre parlamentnú činnosť.

15. – 16. Prístup k systému je povolený len na základe žiadosti vedúceho oddelenia, ktoré žiada o preklad. V kontexte prestavby informačného systému GEPRO (projekt ITMS) všetky súčasné prístupy musia byť opätovne povolené a v rámci možnosti sa ich počet ešte zredukuje. Pokiaľ ide o riziko spomínané Dvojom audítorom, je podľa názoru Parlamentu minimálne vzhľadom na podmienky vymedzené vyššie uvedenými ustanoveniami.

Pozri tiež odpoveď na vyššie uvedené body 13 a 14.

17. Takýto prípad nie je častý, ale stáva sa, že plánovacie oddelenie zníži počet požadovaných jazykov uplatnením noriem o jazykových profiloch alebo podľa iných osobitých výnimiek, ktoré oddelenie žiadajúce o preklad nezobralo do úvahy.

V približne 90 % prípadov sú preklady dodané pred dátumom schôdze. Ak sa termín nedá dodržať, preklady sa vyhotovia len vtedy, ak text je základom pre nasledovnú fázu postupu.

20. Situácia v apríli 2006 bola nasledovná: 238 prekladateľov PPÚ (PPÚ = plný pracovný úväzok), z toho 25,75 CS, 25 ET, 26 HU, 24,5 LT, 28 LV, 23 MT, 31 PL, 26,75 SK, 28 SL a 5 vedúcich útvarov (CS, LV, PL, SK, SL) a 1 úradujúci vedúci útvaru (MT) boli pridelení na prekladanie do jazykov EÚ 10.

23. V Európskom parlamente bol preklad z a do nových jazykoch takmer vždy vyhotovený prekladateľmi, ktorých cieľovým jazykom bol ich materinský jazyk.

Parlament neobmedzuje pracovné jazyky a neuznáva „procedurálne jazyky“. (Pozri tiež odpoveď v bode 1.)

26. Parlament nepoužíva pojem „procedurálne jazyky“ (pozri bod 23).

32. – 33. Etický kódex zaviedol pojem „jazykový profil“. Ako to Dvor zdôrazňuje, dokumenty prerokované parlamentnými výbormi sa prekladajú len do jazykov riadnych členov a náhradníkov príslušných výborov.

36. Podľa názoru EÚ prístupy nie sú nesúrodé, pretože zodpovedajú osobitým potrebám každej inštitúcie a tieto potreby sú odlišné pre každú inštitúciu.

37. Parlament si želá, aby Dvor upriamil svoju pozornosť na akčný plán pre kvalitu vypracovaný Medziinštitucionálnym výborom pre preklady a tlmočenie na základe požiadavky generálnych tajomníkov inštitúcií, ktorý sa bude čoskoro uskutočňovať. Tento akčný plán stanovuje 14 konkrétnych opatrení. V takých oblastiach, akými sú ľudské zdroje, technická a jazyková kvalita originálov a prekladov, dokumentácia, terminológia a nástroje, sú niektoré spoločné pre preklady i tlmočenie. Je stanovené, že každé kompetentné oddelenie vymenuje úradníka zodpovedného za kvalitu.

39. Je dôležité poznamenať, že v EP sú kontroly zamerané na všetky typológie chýb vrátane používania správnej terminológie.

40. Špecifický nástroj na určenie stupňa spokojnosti užívateľov nebol zavedený, ale existuje postup podania sťažnosti s príslušným formulárom. Je potrebné dodať, že „zákazníci“ v inštitúciách EÚ a najmä poslanci sú dostatočne blízki generálnemu sekretariátu a môžu kedykoľvek a bez osobitného postupu prejaviť ich prípadnú nespokojnosť.

47. V skutočnosti súčasný systém riadenia neumožňuje zabezpečiť uplatňovanie tohto ustanovenia etického kódexu. Avšak projekt ITMS, ktorý sa v súčasnosti rozbieha, bude obsahovať modul fakturácie za týmto účelom.

52. Je dôležité, ako to zdôrazňuje Dvor, aby sa faktory ako kvalita, termíny a druh dokumentov neoddelili od ukazovateľa ceny, ktorý sám o sebe neodráža realitu prekladu.

53. Prekladateľské oddelenia a plánovacie oddelenie EP začali vyhotovovať štatistiky, ktoré pokrývajú 3 zo spomínaných bodov:

a) celkový počet žiadostí;

c) nerešpektovanie termínov predkladania (= porušenie etického kódexu);

d) počet strán preložených oddelením, ktoré je žiadateľom/jazyková kombinácia.

Cieľom týchto štatistík je poskytnúť ukazovatele výkonnosti, ktoré manažmentu umožnia prijať potrebné opatrenia.

56. Takéto plánovanie je potrebné, ale vo svojej podstate určité aspekty práce politickej inštitúcie budú stále nepredvídateľné.

66. EP zahájil prípravnú štúdiu o novom systéme riadenia (T-Flow). Tento systém, ktorý poskytne odpoveď na Dvorom formulované obavy, sa momentálne nachádza vo fáze rozvoja a bude fungovať na jeseň 2006.

67. Dvorom formulovaná otázka o roztrieštenosti dokumentov v súčasnosti skúmajú príslušné informačné oddelenia. Oproti tomu prekladateľské útvary majú k dispozícii súhrn uskutočnených prekladov, ktorý im umožňuje vyhľadať si už preložené texty.

69. Pomer je 1 ku 2 pre jazyky EÚ 15. Pre jazyky EÚ 10 je pomer asistent/prekladateľ približne 0,7 ku 2 a nemal by prekročiť 0,8 ku 2.

70. Je pravdou, že používanie informatiky nie je ešte rozšírené rovnakým spôsobom a metódy práce sú niekedy rozdielne. Vyplyva to hlavne z veľkých vekových rozdielov zamestnancov. Avšak vďaka bohatým skúsenostiam starších prekladateľov je produktivita na hlavu skoro rovnaká. Predsedníctvo EP dbá na lepšie využívanie nových technológií a poverilo generálneho tajomníka vypracovaním správy o tejto otázke; oddelenia EP na nej momentálne pracujú.

73. Je dôležité spresniť poznámku týkajúcu sa vnútorných kapacít francúzskeho útvaru. Kapacity neboli nedostatočne využité, ale boli využité na iné prídavné úlohy. Útvar FR bol využitý najmä pri vytváraní a riadení nového poľského a litovského útvaru a jazykových kurzoch pre preklady z a do jazykov EÚ 10. Medzi prídavnými úlohami okrem iných bolo zabezpečenie spojenia s inými jazykmi a realizácia prepisovania a revidovania doslovných zápisníc plenárnych schôdzí a „hospodárskeho a menového dialógu“.

74. Poznámku treba spresniť, pretože, ako to Dvor konštatuje, zadávanie prekladov mimo inštitúcií s výnimkou doslovných zápisníc bolo prerušené počas posudzovaného obdobia.

Pokiaľ ide o udržanie úrovne množstva prekladov zadaných mimo inštitúcie, rozpor v porovnaní so znížením celkového množstva práce je len zdanlivý. Dôvod, prečo sa úroveň priemerneho množstva prekladov zadaných mimo inštitúcií skoro vôbec nezmenila napriek zníženiu množstva práce, spočíva v sústredení práce na prvú časť roka, čo vyvolalo zvýšenie množstva prekladov zadaných mimo inštitúcií počas tohto obdobia.

83. EP nie je schopný potvrdiť záver Dvora týkajúci sa zníženej produktivity dvoch spomínaných útvarov z dôvodu rozdielneho obsahu a podstaty niektorých ich úloh v porovnaní s ostatnými útvarmi, rozdielu, ktorý vyžaduje ľudské zdroje. Skutočnosť, že anglický a francúzsky útvar produkuje menej vnútorne preložených strán v porovnaní s priemerom sa dá vysvetliť ich úlohou prostredníka pri prekladaní z a do jazykov menej používaných v origináloch, zvýšeným počtom originálov, ktoré je potrebné zrevidovať a dať do príslušnej formy, väčším počtom doslovných zápisníc rozpráv, riadením niektorých nových útvarov a vzdelávaním v jazykoch EÚ 10. Od jesene 2005 okrem iného anglický útvar vykonáva spolu s Tabling-office systematické overovanie originálov.

Pozri tiež odpoveď na bod 73.

95. V prípade veľkého množstva práce v jazykových útvaroch plánovacie oddelenie preveruje najskôr možnosť rozdelenia množstva práce, samozrejme v závislosti od lingvistických kombinácií a možností v iných inštitúciách.

Vylúčenie jazykov EÚ 10 je len dočasné. Postupom času, keď útvary EÚ 10 doplnia svojich zamestnancov, budú sa na nej zúčastňovať rovnakým spôsobom ako jazyky EÚ 15.

Vcelku je potrebné zdôrazniť, že pridelenie množstva práce vstúpilo do fázy aktívnej spolupráce medzi plánovacími oddeleniami inštitúcií iba v januári 2006. Štatistiky z prvého štvrtroka 2006 svedčia o významnom zvýšení počtu vymenených prekladov.

96. – 109. EP berie na vedomie všetky odporúčania Dvora a bude sa nimi naďalej zaoberať. V prvom rade pracovná skupina *ad hoc* zahájila úpravu etického kódexu. Pracuje sa tiež na rozvoji informatiky so zameraním na určité aspekty, na ktoré Dvor poukázal.

ODPOVEĎ RADY**VŠEOBECNÉ POZNÁMKY**

Generálny sekretariát Rady (GSR) víta prvý audit týkajúci sa výdavkov na preklady v niektorých inštitúciách EÚ a uznáva jeho užitočnosť. Chcel by poukázať na to, že aspekty, ktoré sa počas auditu kritizovali, sa už zmenili alebo sa o ich zmene aktívne uvažuje na jazykovom oddelení.

GSR by však chcel zdôrazniť, že v súvislosti s hlavnou výzvou rozširovania zaviedol pre celú svoju štruktúru kontrolovaný prístup, ktorý sa schválil na najvyššej politickej úrovni v roku 2002 a ktorý umožnil obmedziť rozpočtový vplyv rozširovania na jeho administratívne náklady.

Kým by konkrétne v oblasti prekladov výsledkom extrapolácie prístupov, ktoré sa prijali pri predošlých rozšíreniach, bolo zvýšenie počtu zamestnancov v jazykovom oddelení o približne 765 nových úradníkov, uvedený kontrolovaný prístup zabezpečí radikálne zníženie celkových počtov, keď tieto opatrenia budú plne funkčné. Na konci prebiehajúceho obdobia úprav a prispôbovania bude mať GSR menej prekladateľov pre Úniu pozostávajúcu z 25 členských štátov (551), ako mal pre Úniu zloženú z 15 členských štátov (578).

Tento výsledok sa stal možným okrem iného obmedzením prekladov len na dokumenty, ktoré sa považujú za zásadné pre politický a legislatívny proces (takzvané základné dokumenty), vykonaním hĺbkovej racionalizácie prekladateľských služieb a prijatím usmernení pre koncipovanie, obsah, registráciu a dĺžku dokumentov Rady. Týmto GSR pripravil cestu pre ostatné inštitúcie, ktoré by ho mali nasledovať.

GSR uznáva, že dôsledkom tohto prístupu teraz čelí problému nadmernej kapacity v jazykových jednotkách EÚ 15, ale zdôrazňuje dočasný a neštruktúrálny charakter tejto situácie, ktorá sa podľa jeho názoru musí hodnotiť z dynamického hľadiska, pričom je potrebné zohľadniť nepochybné strednodobé a dlhodobé prínosy pre kontrolu administratívnych výdavkov.

GSR poukazuje aj na to, že Rada spolu s Európskym parlamentom, pokiaľ ide o spolurozhodovanie, musí ako posledný článok v legislatívnom reťazci pred schválením a uverejnením právnych predpisov v 20 jazykoch zabezpečiť, aby právne predpisy prijaté Radou mali čo najvyššiu kvalitu, ako to opakovane žiadajú členské štáty. To isté platí aj pre politické texty Rady.

Postup na kontrolu kvality, ktorý je potrebný na zabezpečenie takejto kvality a jednotnosti, prirodzene vedie k dodatočným nákladom. Na rozdiel od ostatných inštitúcií, ktoré môžu v prípade niektorých dokumentov v širokej miere využívať služby nezávislých agentúr s cieľom znížiť náklady, GSR nemôže ísť touto cestou, keďže interné preklady sú najlepším a nákladovo najefektívnejším spôsobom na zabezpečenie takejto kvality. Potreba vysoko kvalitných textov na uverejnenie má samozrejme veľký vplyv na náklady na preklady v Rade.

GSR však tento problém nadmernej kapacity rieši aktívnym spôsobom a v rámci kombinácie politík, ktorá sa naraz zaoberá všetkými aspektmi problému. Okrem toho, že sa nenahradili prekladatelia a sekretárky, ktorí po roku 2002 odišli z deviatich jazykových jednotiek EÚ 15, sa zamestnanci prekladateľského oddelenia povzbudzujú k tomu, aby sa uchádzali o voľné pracovné miesta na iných generálnych riaditeľstvách a riaditeľstvách. Pripravuje sa osobitný program na preradenie, ktorý zahŕňa určenie vhodného pracovného miesta, odbornú prípravu na plnenie nových funkcií a motiváciu na zmenu.

GSR sa okrem toho ako čistý prispievateľ aktívne podieľa na medziinštitucionálnom projekte Vyváženie pracovného zaťaženia a zvažuje aj medziinštitucionálnu mobilitu a iné možné opatrenia, ktoré sú ustanovené v služobnom poriadku.

GSR preto verí, že úspešne odstráni nedostatky zdôraznené v správe, a najmä tie, ktoré majú prechodný charakter, a verí tiež, že bude efektívne plniť svoje poslanie v rámci obmedzení stanovených pre jeho činnosť.

POZNÁMKY K ZISTENIAM DVORA**ZHRNUTIE**

III. Hoci GSR napísal usmernenia týkajúce sa prekladov, jednotka koordinácie a produkcie (centrálne koordinácia) zabezpečuje riadenú produkciu prekladov.

IV. Problémy, ktoré sa zaznamenali pre jazyky EÚ 10 v roku 2004, súviseli s ťažkosťami pri prijímaní zamestnancov (pozri poznámky k odseku 19 uvedené nižšie). V roku 2005 sa výrazne zlepšila kvalita a včasné odovzdávanie prekladov. V roku 2006 sa toto zlepšenie prejavuje znížením počtu žiadostí o zaslanie prekladov nezávislým agentúram.

V. Vedúci centrálnej koordinácie obnovil od druhej polovice roku 2005 úzke kontakty so stálymi zastúpeniami, a to predovšetkým z EU 10, s cieľom:

- a) mať spätnú väzbu o:
 - kvalite prekladov,
 - množstve preložených dokumentov,
 - dostupnosti týchto dokumentov na zasadnutiach,
 - vzťahoch medzi jednotkou koordinácie a produkcie a prekladateľskými tímami na jednej strane a stálymi zastúpeniami a vnútroštátnymi orgánmi na strane druhej;
- b) vymieňať si informácie o:
 - fungovaní Rady a konkrétne o obehú dokumentov,
 - situácii v prekladateľských tímoch, najmä pokiaľ ide o počet zamestnancov,
 - všeobecných terminologických otázkach, termínoch atď.

V blízkej budúcnosti sa má zriadiť poštová schránka. V poštovej schránke sa budú zhromažďovať všetky pripomienky od delegácií, bude poskytovať celkový prehľad o tom, ako sa vníma kvalita prekladov produkovaných v Rade, a zlepši spoluprácu medzi prekladateľskými tímami a delegáciami. Delegácie boli o tom informované 5. mája 2006.

VI. Generálny sekretariát Rady má v úmysle vytvoriť systém, ktorý by umožňoval neustály prehľad o nákladoch na preklady. Existujú však dôvody, prečo sú preklady GSR drahé, o ktorých sa podrobnejšie píše v inej časti tohto dokumentu, a to: osobitosti práce Rady a jej termínov, potreba zabezpečiť primeranú kvalitu legislatívnych dokumentov tesne pred koncom produkčného reťazca a dočasné štrukturálne dôvody, ktoré súvisia s reštrukturalizáciou riaditeľstva.

VII. GSR má v úmysle znížiť nadmernú kapacitu, napríklad prostredníctvom interného preradenia (do iného generálneho riaditeľstva) a medziinštitucionálnej mobility (do prekladateľských oddelení v iných inštitúciách).

GSR okrem toho skúma všetky možnosti, ktoré poskytuje služobný poriadok.

VIII. GSR je hlavným prispievateľom do systému na vyváženie pracovného zaťaženia a v roku 2005 zodpovedal za preklad 55 % z celkového počtu strán spracovaných v tomto systéme.

IX. GSR vytvoril v roku 2004 a 2005 jednotnú politiku pre používanie moderných technológií. Všetky nové jazykové jednotky pracujú od ich založenia s dostupnými nástrojmi IT, v prípade starších jazykových jednotiek sa politika v súčasnosti rozvíja v súlade s rozvojom vhodných nástrojov IT.

ÚVOD

6. GSR nemá jednotku nezávislých prekladateľov, ani IT jednotku, ktorá by bola pripojená k jeho prekladateľskému oddeleniu. Súčasná štruktúra v GSR je preto jednoduchšia ako v iných inštitúciách.

PRIPOMIENKY

13. GSR má jasné postupy, i keď tieto by sa mohli zlepšiť.

Malo by sa vziať na vedomie, že tí, ktorí môžu požiadať o preklad, sú vymedzení na Generálnom sekretariáte Rady a koordinácia ich pozná. Podobne sú v zozname základných dokumentov jasne vymedzené typy dokumentov, ktoré by sa mali preložiť.

14. GSR sa zdráha prijať rozdielny prístup k jazykom EÚ 10 a jazykom EÚ 15, čo by ho mohlo vystaviť obvineniam z diskriminácie.

15. Záver Dvora o dopyte po prekladoch je správny. Akceptovanie žiadostí však závisí od aktuálnej kontrolnej štruktúry.

16. Centrálna koordinácia v Rade, ktorá je dodávateľom pre prekladateľské oddelenie, vždy overí opodstatnenosť prekladu predtým, ako text pošle jednej alebo všetkým 20 jednotkám. V prípade problému zakročí vedúci centrálnej koordinácie a môže sa následne kontaktovať aj predsedníctvo. Centrálna koordinácia, konkrétne koordinácia generálneho riaditeľstva a lingvistická koordinácia, je v neustálom kontakte s generálnymi riaditeľstvami a v menšom rozsahu aj s predsedníctvom, čo jej umožňuje zodpovedne posúdiť opodstatnenosť prekladov a v prípade nedostatku prekladateľských zdrojov uprednostniť niektoré preklady.

18. Povolenie alebo zamietnutie prekladov je úlohou koordinácie (predovšetkým Tour de Contrôle). Situácia je podľa názoru Rady uspokojivá. Je však možné ju zlepšiť. Štatistiky o zamietnutí, s výnimkou „kontrol vykonaných manažmentom“, sa môžu pripraviť na ďalšiu analýzu. Pokiaľ ide o povolenia, nevyžadujú sa žiadne opatrenia.

Skutočnosť, že vyhovie žiadostiam o preklad ⁽¹⁾ často skôr záviselo od toho, či je k dispozícii prekladateľská kapacita, ako od skutočných potrieb, je nevyhnutná kvôli:

- nadmernej kapacity zamestnancov alebo naopak nedostatku v určitých prekladateľských jednotkách,

⁽¹⁾ Dokumenty, ktoré nie sú základné.

- politike znižovania práce nadčas na minimum,
- dvom rôznym rýchlostiam prekladania (EÚ 10 a EÚ 15).

Preklady, ktoré sú skutočne potrebné, sa nikdy nezamietajú.

19. Prijímanie zamestnancov, ktoré sa uskutočnilo prostredníctvom EPSO, sa ukázalo byť ťažšie, ako sa očakávalo, v dôsledku nízkeho počtu vhodných kandidátov i napriek najlepšiemu úsiliu inštitúcií zvýšiť informovanosť členských štátov a iných strán zainteresovaných v tomto probléme.

20. Neznamená to však, že to, že ciele prijímania zamestnancov sa nedosiahli, je chybou jednotlivých inštitúcií. Táto situácia

(nedostatok počtu zamestnancov) bude nanešťastie pretrvávať aj po tomto dátume (koniec roku 2006), a to nielen pokiaľ ide o prekladateľov, ale aj pokiaľ ide o vedúcich jednotiek, kontrolórov kvality a sekretárky.

23. Konštatovanie, že len veľmi málo prekladateľov v jednotkách EÚ 15, okrem anglickej a francúzskej jednotky, ovláda niektorý z jazykov EÚ 10, je správne. Tento stav je výsledkom úmyselného politického rozhodnutia dôkladne zameraného na zvýšenie počtu úradných jazykov z 11 na 20 bez toho, aby sa vyžadoval zodpovedajúci nárast počtu zamestnancov. GSR v rámci prípravy na rozšírenie v roku 2004 organizoval kurzy jedného alebo viacerých jazykov EÚ 10 pre prekladateľov z anglickej a francúzskej jednotky, čo viedlo k stavu, ktorý ilustruje táto tabuľka (stav k 22. máju 2006).

Znalosť anglických a francúzskych prekladateľov, pokiaľ ide o jazyky EÚ 10 (stav k 22. máju 2006)

	CS	ET	HU	LT	LV	MT	PL	SK	SL
FR	2	0	1	0	0	0	3	0	0
EN	4	3	4	2	3	0	2	4	4
Spolu	6	3	5	2	3	0	5	4	4

GSR okrem toho skúma aj iné spôsoby ako umožniť pokrytie všetkých úradných jazykov vrátane využitia *opačného* prekladu (mať k dispozícii prekladateľov, ktorí prekladajú z ich rodného jazyka do angličtiny a francúzštiny).

26. Anglická jednotka sa v širokej miere zapája do systému na vyváženú pracovnú zťaženosť. Je však potrebné poznamenať, že aj keď anglická jednotka má určitú nadmernú kapacitu, ktorá má v tejto jednotke zabezpečiť úplnú viacjazyčnosť, malo by sa to porovnať s nákladmi predchádzajúceho systému, v ktorom mala každá jazyková jednotka kapacitu (približne aspoň 6 prekladateľov so znalosťou každého jazyka EÚ) na prekladanie z každého úradného jazyka, aj keď počet strán na preklad z väčšiny týchto jazykov predstavoval menej ako 1 % počtu strán zdrojových dokumentov.

GSR však vždy tvrdilo, že svoju politiku preskúma na základe skúseností (minimálne z dvoch rokov). Toto preskúmanie sa uskutoční na prelome druhej polovice roku 2006 a začiatku roku 2007.

35. Centrálna koordinácia kontroluje súlad s politikou „dôležitých fáz“, a to konkrétne posúdením potreby prekladu v určitej fáze a zamietnutím prekladu určitých dokumentov. Lingvistická koordinácia na základe dostupných zdrojov a časových

obmedzení zabezpečuje, aby sa preložil primeraný počet dôležitých verzií. Pri rozhodovaní o preklade dôležitých verzií lingvistická koordinácia zohľadňuje niekoľko faktorov, ako napríklad politický význam textu, jeho prioritu pre program predsedníctva a časové obmedzenia.

38. V určitých prípadoch, kedy je potrebné dosiahnuť rovnováhu medzi včasným odovzdaním a kvalitou, lingvistická koordinácia odporučí, aby sa text nerevidoval. Toto sa môže stať len v prechodných fázach.

Keďže však Rada prekladá len základné dokumenty, obyčajne sa vyžaduje vysoká úroveň kvality.

39. GSR zavádza postup na kontrolu kvality na úrovni jazykových jednotiek a nedávno zaviedol formálny postup na spracovanie sťažností na kvalitu a na umožnenie našim klientom poskytnúť spätnú väzbu o prekladoch.

40. Pozri poznámku k odseku 39.

41. GSR s potešením konštatuje, že Dvor audítorov potvrdzuje, že jeho klienti sú s kvalitou poskytovanej služby spokojní. Je však pripravený zaviesť zosúladené postupy na zabezpečenie kvality.

42. Všeobecná spätná väzba od delegácií EÚ 10 je v súčasnosti tiež vo všeobecnosti uspokojivá. Problémom je revízia externých dokumentov. Preklady sa zadávajú externým subjektom kvôli problémom súvisiacim s nedostatkom zamestnancov a ich revidovanie by znížilo prínos takéhoto zadávania prekladov externým subjektom (využitie cenných zdrojov na revíziu).

44. Rada v rámci rozvoja využívania štatistík v centrálnej koordinácii preskúma, ako posúdiť úroveň dodržiavania prekladateľských termínov. Základné dokumenty, ktoré spĺňajú podmienky rokovacieho poriadku, sú však vždy k dispozícii na zasadnutí, na ktoré sa žiadali.

46. Bolo to spôsobené výrazným nedostatkom kapacity v týchto jazykoch. Nie je však známe, že by sa prijatie nejakého právneho predpisu oddialilo v dôsledku chýbania dokumentov.

47. GSR má v úmysle vychádzať zo skúseností získaných počas auditu a zriadiť systém na sledovanie nákladov na preklady. GSR zvažuje aj možnosť systematicky posielat' generálnym riaditeľstvám a predsedníctvu „náklady“ na určité preklady, predovšetkým na tie, ktoré spôsobujú nadmerné náčasy.

51. Keďže Rada je na konci legislatívneho postupu, má osobitnú zodpovednosť za kvalitu prijatého (a uverejneného) textu. Kvalita ovplyvňuje cenu a takisto aj produktivitu prekladateľov. Okrem toho nie je vhodné zasielať legislatívne a politicky citlivé dokumenty nezávislým agentúram, ako sa to už vysvetlilo skôr. Toto je dôvodom, prečo všeobecnou politikou GSR je vyhýbať sa využívaniu externých prekladov.

53.

b) Rada zavedie postup na monitorovanie percenta žiadostí, ktoré nedodržiavajú termíny na predloženie prekladov, a dôvodov tohto zlyhania bez toho, aby sa z dohľadu stratili aspekty, na ktoré sa poukázalo v poznámke k odseku 44.

e) Rada zavedie postup na monitorovanie percenta základných dokumentov, ktorých preklad je povinný, vo vzťahu k celkovému počtu preložených dokumentov.

f) Rada zavedie postup na získavanie dodatočných informácií o prekladoch, ktoré neboli potrebné v dôsledku toho, že sa v origináli následne urobili zmeny.

56. Argument Dvora audítorov o význame správnych odhadov je závažný, ale v skutočnosti je mimo dosahu prekladateľských služieb. Napríklad to, ako legislatívne texty postupujú v Rade, závisí od pokroku dosiahnutého v rôznych pracovných skupinách, výboroch a na zasadnutiach Rady a niekedy dokonca na bilaterálnych zasadnutiach.

61. Plný stav zamestnancov v počte 25 prekladateľov vychádza z normálneho predpokladaného pracovného zaťaženia, ktoré zas vychádza z politiky základných dokumentov. Náhly nárast v pracovnom zaťažení alebo maximálne pracovné zaťaženie na konci každého predsedníctva sa rieši oveľa prísnejším riadením práce v jednotkách, prehodnotením termínov, ale predovšetkým však využívaním nadčasov na konci pracovného dňa a výnimočne počas víkendu alebo dní pracovného pokoja.

Skutočnosť, že sa preklady Rady poskytujú len krátko pred zasadnutím, je spôsobená tým, že 62 % dokumentov Rady má termín kratší ako 72 hodín. Nedá sa preto vyhnúť tomu, že preklady sú k dispozícii len krátko pred zasadnutím.

64. Správne, ale aj tak majú dosť skúseností na to, aby poznali obdobia maximálneho zaťaženia, a vo väčšine prekladateľských jednotiek im pomáhajú prekladatelia, ktorí celú pracovnú dobu pôsobia ako koordinátori. Centrálne koordinácia neustále informuje vedúceho jednotky aj koordinátora. V Rade, kde sa pracuje len s krátkodobými termínmi, sa stanovenie termínov ponecháva na centrálnu koordináciu, ktorá je jednotkou s celkovým prehľadom o objeme práce.

65. Rada zmenila svoj systém počítania strán na odhadnutie pracovného zaťaženia a teraz používa systém vážených štandardných strán nazývaných „čisté“ strany.

67. Túto úlohu vykonáva centrálna koordinácia, pričom využíva technické prostriedky.

69. Na tomto poli spravila Rada od obdobia, na ktoré sa vzťahoval audit, významný pokrok a pomer sekretárok k prekladateľom sa stále zlepšuje.

70. Rada venovala veľa času optimalizácii využívania nástrojov IT. V súčasnej dobe sa vyvíja vykonávací plán, ktorý sa týka rozvoja nástrojov (EURAMIS a interných nástrojov), školiaci program a zriaďuje sa osobitná bunka TRADOS-u v centrálnej koordinácii. Rada však plánuje zaviesť systém štatistických ukazovateľov s cieľom monitorovať používanie TRADOS-u v prekladateľskom oddelení.

78. Súkromnému sektoru záleží na kvalite a jednotnosti menej ako inštitúciám. Ako to potvrdila práca CIEQ, skúsenosti inštitúcií sú vo všeobecnosti také, že by sa legislatívne texty nemali posielat' externým inštitúciám. Skúsenosti Rady sú také, že aj keď sa texty posielajú externým agentúram počas prvých štádií rokovania v rámci Rady (na úrovni pracovných skupín), veľmi to nepomáha počas prekladania nasledujúcich verzií textu.

85. Možnosti interného preradenia sú skutočne veľmi obmedzené. Prekladatelia predstavujú približne 66 % zamestnancov kategórie AD (790 LA s výnimkou právnikov/lingvistov; 450 A) v Rade.

Je potrebné taktiež poznamenať, že v ôsmich jazykových jednotkách s nadmerným počtom zamestnancov je veľmi vysoký podiel zamestnancov vo vekovej skupine od 55 do 65 rokov.

Podiel zamestnancov v jazykových jednotkách, ktorí sú vo vekovej skupine od 55 do 65 rokov

	DA	DE	EL	ES	NL	FI	PT	IP
Nadpočetných	12	25	15	16	12	19	18	18
od 55 do 65 rokov	15	8	11	10	10	8	15	12

Preškoliť a preradiť prekladateľov vo veľkom počte je ťažké, pretože prekladatelia prichádzajú zo špecializovaného jazykového prostredia. Rada má napriek tomu v úmysle preskúmať každú možnosť preradenia, či už interného alebo medziinštitucionálneho. Primeraná akcia je v štádiu prípravy.

86. Anglická jazyková jednotka okrem úloh spomenutých v správe Dvora audítorov poskytuje aj priamu pomoc predsedníctvu (jeden prekladateľ pracuje v priestoroch predsedníctva) a iným generálnym riaditeľstvám.

88. Uvedené ukazovatele výkonu a štatistiky sa postupne zaviedú, hneď ako zdroje, ktoré sú k dispozícii na rozvoj pracovných postupov, umožnia potrebné vylepšenia.

90. Štatistiky využívané Radou sa zmenili v roku 2005, aby odzrkadlili prax v iných inštitúciách. Štatistiky za rok 2003 a 2004 sa zmenili späť, aby sa zosúladi s novými metódami výpočtu.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

105. Centrálna koordinácia v Rade sa snaží predvídať pracovné zaťaženie prekladateľov a zodpovedajúcim spôsobom ho plánovať. V tomto smere sa v rámci politických obmedzení snaží vyvážiť pracovné zaťaženie a prekladateľskú kapacitu.

ODPOVEDE KOMISIE

ZHRNUTIE

I. Komisia sa zaviazala podporovať viacjazyčnú písomnú komunikáciu prostredníctvom jazykovej rovnoprávnosti všetkých úradných jazykov. Podporuje tým v Únii aj viacjazyčnosť, ktorá sa stala citlivou politickou záležitosťou. Naplnenie skutočných potrieb, vysoká kvalita a efektívnosť nákladov sú hlavnými zásadami, ktorými sa Komisia pri zabezpečovaní prekladov riadi.

Komisia je inštitúciou, ktorá má právo na iniciatívu v návrhoch právnych predpisov, a preto sa často stretáva s prekladmi úplne nových textov, ktoré sa následne upravujú v Rade a Parlamente. To má za následok vyššiu náročnosť a viac skúmania, najmä v oblasti terminológie.

II. Od ukončenia auditu Komisia zaviedla ďalšie zmeny vo svojich metódach a postupoch v oblasti prekladov, ktoré sú podľa jej názoru reakciou na zistenia Dvora audítora a sú zdôraznené v odpovedi Komisie na príslušné odseky.

III. – IV. Komisia bude aktualizovať svoju stratégiu prekladateľskej činnosti, napríklad zaradením usmernení týkajúcich sa dokumentov, ktoré nemajú kľúčový význam. Generálnym riaditeľstvám (GR) bude odporučené, aby zjednodušili svoje vnútorné postupy týkajúce sa žiadostí o preklady.

V. Komisia v súčasnosti skúma najvhodnejšie spôsoby mernia kvality. GR pre preklad posilnilo svoje kontakty s jednotlivými GR a útvarmi Komisie, aby získalo pravidelnú spätnú väzbu, pokiaľ ide o kvalitu poskytovaných služieb. Komisia sa domnieva, že pravidelné prieskumy spokojnosti používateľov na úrovni GR a útvarov neposkytnú významnú pridanú hodnotu.

Postupy Komisie v oblasti kontroly kvality sú založené na hodnotení rizík a efektívnosti nákladov s cieľom vypracovať preklady, ktoré sú v každom prípade vhodné na daný účel. Podľa tejto politiky sa jediný „ukazovateľ kvality“ založený na množstve chýb na jednu stranu považuje za nevhodný (pozri aj bod 100 ďalej v texte).

VI. – VII. Komisia vypočítala svoje náklady na preklady a náklady na preklad jednej strany za rok 2002 a pozastavila následnú aktualizáciu týchto výpočtov očakávajúc výsledky auditu, ktorý je predmetom tejto správy.

K nárastu nákladov Komisie na preklad jednej strany v roku 2005 (v porovnaní s rokom 2003) došlo v dôsledku implementácie prísneho riadenia dopytu, ktorým sa znížil dopyt rovnako medzi rôznymi jazykmi a pod úroveň dostupných kapacít v sekciách

„starých“ jazykov. To umožnilo Komisii znížiť jej potrebu zdrojov pre oddelenia nových jazykov, čím sa v administratívnom rozpočte Komisie vytvorili výrazné okamžité úspory zodpovedajúce asi 380 pracovným miestam.

Problematika vzniknutých nadbytočných kapacít „starých“ jazykov sa už čiastočne riešila v rokoch 2004 a 2005 prostredníctvom kompenzačných opatrení, medzi ktoré patrí vnútorné preradenie pracovníkov, nové metódy na zvýšenie flexibility, výrazné zníženie externých prekladov pre sekcie „starých“ jazykov atď. Tieto opatrenia sa zintenzívnili koncom roka 2005 zavedením stratégie pridelovania zdrojov v rámci GR pre preklad, ktorá bola potvrdená v rozhodnutí Komisie o ročnej politickej stratégii na rok 2007 a zameriava sa na lepšiu rovnováhu medzi ponukou a dopytom a zlepšenie efektívnosti nákladov, čím sa dosiahnu ďalšie úspory v administratívnom rozpočte Komisie v strednodobom až dlhodobom horizonte. Tým by sa v strednodobom horizonte malo zabezpečiť vyrovnanie rozdielov v pracovnej záťaži a percente externých prekladov.

VIII. Komisia podporuje medziinštitucionálnu spoluprácu, vrátane mechanizmu vyrovnania pracovnej záťaže, ako prostriedok na rozdelenie voľnej prekladateľskej kapacity medzi inštitúciami, a je najväčším čistým prispievateľom počas celého pilotného projektu.

Komisia bude naďalej prispievať k zlepšovaniu tohto postupu. Jej možnosti sa však v budúcnosti zredukujú v dôsledku opatrení, ktoré sa v súčasnosti prijímajú na úpravu rozdelenia zdrojov v súlade so skutočnými potrebami. Okrem toho však existujú obmedzenia toho, ako ďaleko sa dá zájsť vzhľadom na rozdielny charakter práce a harmonogramy a programy rôznych inštitúcií, a vyrovnanie pracovnej záťaže nemôže nahradiť prácu externých prekladateľov, ani neumožní úplnú absorpciu nevyužitej kapacity medzi inštitúciami.

IX. Keďže údaje za roky 2004 a 2005 týkajúce sa priemerného využívania nástrojov IT prekladateľmi Komisie neboli k dispozícii, v prieskume vykonanom koncom roka 2005 sa dospelo k záveru, že tieto nástroje sa využívajú prinajmenšom na 76 %, pričom v prípade „nových“ jazykov EÚ 10 dosahuje využitie týchto nástrojov takmer 100 %.

Komisia v súčasnosti pripravuje štatistiku o využívaní nástrojov IT. Práve prebieha práca, ktorej cieľom je automatické registrovanie ich skutočného využívania a nastavenie ďalších ukazovateľov.

Útvar Komisie pre centrálnu riadenie dopytu prekladov výrazne zlepšil svoje kapacity a výkon v oblasti predbežného plánovania, stanovovania reálnych termínov a jednotnosti postupov pri zadávaní externých prekladov, ale toto úsilie ešte nezahŕňa celú prekladateľskú činnosť v Komisii. Pripravovaný prieskum stratégie prekladateľskej činnosti Komisie posilní koordinačnú úlohu GR pre preklad vo všetkých prekladateľských činnostiach Komisie.

ÚVOD

11. Od ukončenia auditu Komisia zaviedla ďalšie zmeny vo svojich metódach a postupoch v oblasti prekladu, ktoré sú podľa jej názoru reakciou na zistenia Dvora audítorov a sú zdôraznené v odpovedi Komisie na príslušné odseky.

PRIPOMIENKY

13. – 18. Komisia zaviedla vlastné postupy na predkladanie požiadaviek na preklad Generálnemu riaditeľstvu pre preklad podporované webovou aplikáciou („POETRY“), prostredníctvom ktorej sa všetky požiadavky na preklad z jednotlivých GR a útvarov odošlú na GR pre preklad a ktorú GR pre preklad využíva pri spracovaní týchto požiadaviek z hľadiska svojej stratégie prekladateľskej činnosti. V rámci týchto obmedzení každý klientsky útvar organizuje svoj vnútorný pracovný tok tak, aby odoslal svoje požiadavky prostredníctvom „POETRY“.

Vzhľadom na chýbajúcu jednotnosť postupov schvaľovania prekladov v Komisii, kontrolovanie požiadaviek na preklad Generálnym riaditeľstvom pre preklad zohráva dôležitú úlohu v zosúladení prekladateľských postupov medzi jednotlivými GR. Od roku 2005 sa schvaľovanie v rámci plánovacieho oddelenia Komisie kontroluje systematickejšie, najmä pokiaľ ide o kategórie dokumentov, pre ktoré neboli v jej stratégii prekladateľskej činnosti stanovené žiadne usmernenia.

Komisia sa bude zaoberať postupmi schvaľovania a kontrolou požiadaviek na preklad v rámci svojich GR a útvarov a zavedie usmernenia aj pre preklady dokumentov, ktoré nemajú kľúčový význam, ako súčasť svojej aktualizovanej stratégie na rok 2007 a ďalšie roky (naplánovanej na koniec roka 2006). Tým sa posilní jej kapacita na jednotnú kontrolu dopytu.

19. – 20. Pri hodnotení úrovne efektívneho prijímania pracovníkov k 31. decembru 2004 treba zohľadniť rozhodnutia rozpočtového orgánu s cieľom postupne zaviesť zdroje pre rozšírenie v období rokov 2004 – 2006.

Napriek nedostatku pracovníkov a nestabilným štruktúram v dôsledku vysokého počtu dočasných pracovníkov Komisia dokázala splniť svoje právne záväzky, a preto uspokojila všetky rozhodujúce potreby týkajúce sa prekladov v týchto jazykoch. To sa dosiahlo prostredníctvom jednotného riadenia dopytu, veľkého počtu nadčasov pracovníkov oddelení pre jazyky EÚ 10 a vysokej miery spoliehania sa na externé preklady.

Pôvodný cieľ 90 ekvivalentov plných pracovných úväzkov, ktorý bol stanovený pred prijatím prechodnej stratégie prekladateľskej činnosti, bol prehodnotený v súlade s odhadovaným dosahom tejto stratégie na dopyt po prekladoch a stanovený na 75 ekvivalentov plných pracovných úväzkov (ako bolo potvrdené v rozhodnutí Komisie o ročnej politickej stratégii na rok 2007).

21. – 23. Komisia organizuje svoju prekladateľskú činnosť vo svojich centrálnych budovách v Bruseli a Luxemburgu, aby uľahčila spoluprácu medzi jazykovými oddeleniami, viacjazyčnú koordináciu, ako aj riadenie, odbornú prípravu a podporu IT.

Komisia však musela vo väčšine svojich zastupiteľských úradov zriadiť prekladateľské kancelárie, ktoré predstavujú dočasné opatrenie na doplnenie obmedzených kapacít dostupných v období postupného zavádzania nových jazykov. V súčasnosti sa úloha týchto kancelárií prehodnocuje.

Komisia sa aktívne pripravovala na preklad z jazykov EÚ 10 a v roku 2004 viac ako 25 % všetkých prekladateľov „starých“ jazykov sa zúčastnilo alebo sa zúčastňovalo na kurzoch „nových“ jazykov (216 sa pripravuje, 87 je pokročilých a 68 čiastočne pokročilých).

Komisia radšej využíva (0,9 % všetkých prekladov) preklady alebo revízie vykonané prekladateľmi, ktorých materinským jazykom je zdrojový a nie cieľový jazyk, aby riešila nedostatok kapacít v určitých kombináciách jazykov a zvýšila efektívnosť nákladov.

25. Rastúci trend v objeme prekladov pre Komisiu sa zastavil v roku 2004 v dôsledku zavedenia jej stratégie riadenia dopytu. Spomalenie legislatívnej činnosti, ktoré zdôraznil Dvor audítorov, malo iba obmedzený vplyv, keďže nemalo vplyv na veľké objemy legislatívnych textov, medzi ktoré patria poľnohospodárske akty, akty týkajúce sa antidumpingu, hospodárskej súťaže, štátnej pomoci atď.

Okrem toho nedošlo k očakávanému nahromadeniu nedokončených prekladov do jazykov EÚ 10.

Pokiaľ ide o priame zadávanie externých prekladov a sivé preklady (uvedené v poznámke 13), Komisia súhlasí s tým, že v súčasnosti neexistujú žiadne spoľahlivé odhady rozsahu sivých prekladov alebo priameho zadávania externých prekladov, a preto pripravuje prieskum v rámci svojich GR a útvarov na zhodnotenie rozsahu takýchto postupov. Komisia použije výsledok tohto prieskumu na aktualizáciu svojej stratégie prekladateľskej činnosti na rok 2007 a ďalšie roky.

37. – 43. Politika Komisie v oblasti kontroly kvality prekladov sa zamerala na vypracovanie prekladov, ktoré sú „vhodné na daný účel“, a doteraz nevytvorila jednotný ukazovateľ kvality ako taký. Generálne riaditeľstvá a útvary pri hodnotení kvality prekladov externých prekladateľov možno nie vždy dostatočne posúdiť odlišné požiadavky na kvalitu v súlade so zásadami vhodnosti na daný účel. Komisia v súčasnosti skúma najvhodnejšie spôsoby merania kvality.

Všetky preklady externých prekladateľov sa hodnotia na základe kontroly vzorky strán a odmietnu sa, ak sa zistí, že kvalita je na uvedenom základe neuspokojivá.

Problémy s kvalitou v prípade externých prekladov legislatívnych návrhov, ktoré predložila Komisia v prípade nových jazykov v počiatočnom období v roku 2004, sa vysvetľujú obmedzenou kapacitou vykonávať vnútorné revízie v danom období. Kým samostatné akty boli revidované v podstate systematicky, akty podliehajúce spolurozhodovaniu často nie, keďže tieto sa mali pred uverejnením ešte aspoň raz čítať (v Parlamente alebo Rade). Tento dočasný problém bol úplne vyriešený v roku 2005 a viac ako 90 % prekladov prekladaných v rámci organizácie a externými prekladateľmi sa reviduje alebo kontroluje.

Komisia v dôsledku skúseností s nízkou kvalitou externých prekladov, najmä v prípade nových zmluvných prekladateľov pre jazyky EÚ 10: i) zorganizovala odborné semináre pre externých prekladateľov začiatkom roka 2005 v hlavných mestách nových členských štátov; ii) zabezpečila rastúcu dostupnosť prekladateľských nástrojov a referenčných dokumentov a iii) poskytovala systematickú spätnú väzbu externým prekladateľom v prípade všetkých prekladov, ktoré neboli hodnotené ako „veľmi dobré“ a obsahovali viac ako 5 strán. V dôsledku toho sa v druhej polovici roka 2005 znížila frekvencia problémov s kvalitou externých prekladov.

44. – 46. Zlepšenie dodržiavania termínov prekladov Komisia dosiahla vďaka lepšiemu riadeniu dopytu po prekladoch a iniciatívnejšiemu plánovaniu.

GR pre preklad naráža na problémy s dodržiavaním termínov viac v súvislosti s problémom zlepšovania kvality plánovania útvarmi a inštitúciami, než s problémom nedostatku prekladateľských kapacít. Komisia považuje preklad za súčasť zákonodarného procesu, takže termíny na vypracovanie prekladov musia byť úplne začlenené do programovania a GR pre preklad sa zúčastňuje na plánovaní a koordinácii programu. Komisia už zaviedla monitorovací systém na včasné doručovanie prekladov v súlade s harmonogramami stretnutí Komisie a Rady a doterajšie výsledky ukazujú, že prekladateľské služby ponúkané v tomto kontexte sú zlučiteľné s právnymi záväzkami a prevádzkovými potrebami.

Termíny stanovené na polrok 2004 a koniec roka 2004 pre preklady do jazykov EÚ 10 boli v skutočnosti dlhšie v dôsledku nedostatku zdrojov, ako bolo uvedené v odsekoch 19 – 20. Od roku 2005 sú termíny kratšie a plánovanie bezproblémovjšie.

Komisia začína prieskum na určenie množstva sivých prekladov a externých prekladov a bude sa zaoberať týmito otázkami z hľadiska pripravovanej aktualizácie jej stratégie prekladateľskej činnosti na rok 2007 a ďalšie roky.

47. – 49. Projekt Komisie týkajúci sa nákladov uvádzaný Dvorom audítorov bol vypracovaný v roku 2001 a uplatňoval sa až do polovice roka 2003. Dosiahol svoj cieľ zvýšiť informovanosť o nákladoch na preklady. Zachovanie tohto systému poskytovaním aktuálnych informácií o celkových nákladoch na požadované preklady sa však nepovažovalo za prioritu, keďže by generálnym riaditeľstvám, ktoré sú klientmi, prinieslo malú pridanú hodnotu z toho hľadiska, že ich dopyt po prekladoch bol podrobne kontrolovaný na základe prechodného prekladateľského režimu.

Po oznámení z mája 2004 Komisia preniesla svoju pozornosť zo zvyšovania informovanosti o nákladoch na preklady na iniciatívnejšie riadenie dopytu, čoho výsledkom bolo výrazné zníženie celkových nákladov na preklady.

Komisia vo svojom predbežnom návrhu rozpočtu na rok 2007 (PNR 2007) navrhne vytvorenie novej oblasti politiky „31-jazykové služby“, v ktorej sa stretnú rozpočtové vplyvy všetkých jazykových služieb (ktoré nie sú zadelené do rôznych oblastí politik).

Komisia v súčasnosti aktualizuje svoj systém výpočtu stálych nákladov v súlade s metodikou uplatňovanou Dvorom audítorov s cieľom podporiť riadenie pri monitorovaní účinnosti prekladateľského procesu prostredníctvom vývoja nákladov, ktoré vznikli pri poskytovaní jej prekladateľského výstupu (a iných výsledkov práce).

51. – 52. Napriek takmer zdvojnásobeniu počtu úradných jazykov sa celkové náklady na preklady pre Komisiu v roku 2005 zvýšili iba približne o 20 % v porovnaní s rokom 2003. Tento výsledok sa dosiahol prísny uplatňovaním stratégie riadenia dopytu. Výsledkom však bol pokles pracovnej záťaže a s tým spojený nárast nákladov Komisie na jednu stranu, ide však len o prechodný problém, ktorý možno vysvetliť takto:

- politická požiadavka jazykovej rovnoprávnosti všetkých jazykov, pričom prekladateľské kapacity 9 nových úradných jazykov sa po rozšírení v roku 2004 budujú iba postupne počas obdobia rokov 2004 – 2006,
- nedostatok skúsených prekladateľov, prekladateľských pamätí, terminologickej podpory, podpory strojového prekladu atď. pre 9 nových úradných jazykov, čoho výsledkom je nižšia produktivita týchto jazykov v porovnaní so „starými“ jazykmi,
- dopyt po prekladoch v roku 2003 a vyplývajúca pracovná záťaž, ktorá bola rekordne vysoká a vyžiadala si obrovské úsilie pracovníkov v zmysle nadčasovej práce, odloženia plánovaných dovolení atď. Táto úroveň ako taká nie je objektívnym kritériom pre dlhodobý cieľ týkajúci sa pracovnej záťaže.

Komisia už v rokoch 2004 a 2005 pristúpila k určitému vnútornému preradeniu pracovníkov a vo svojom rozhodnutí o ročnej politickej stratégii na rok 2007 stanovila pre GR pre preklad náročnejšie ciele v oblasti vnútorného preradenia pracovníkov s cieľom upraviť fixné náklady podľa meniacich sa vzorov dopytu v jazykových skupinách. Medzi ďalšie nápravné opatrenia patrí zníženie počtu externých prekladov (hoci sa zadávanie externých prekladov môže vyžadovať v dôsledku osobitnej oblasti prekladu alebo jazykovej odbornosti, ktoré nie sú k dispozícii v rámci organizácie), obojsmerné prekladanie, dočasné preloženie prekladateľov na iné GR a rozšírenie edičného útvaru Komisie.

53. f) Komisia sa domnieva, že počet prekladov, ktoré boli vypracované úplne alebo čiastočne, ale neboli potrebné v dôsledku následných zmien vykonaných v origináli, je od roku 2005 minimálny vďaka jej politike nezačínať preklad, kým neexistuje ustálený text.

Jedinými výnimkami sú tie dokumenty, ktoré z politických dôvodov potvrdených na najvyššej úrovni majú krátke termíny, ktoré by sa nemohli dodržať, ak by sa s prekladáním nezačalo skôr, ako by existoval ustálený dokument.

54. Komisia začína prieskum s cieľom zhodnotiť rozsah sivých prekladov a priameho zadávania externých prekladov, pričom výsledok tohto prieskumu zahŕňa do pripravovanej aktualizácie stratégie prekladateľskej činnosti Komisie na rok 2007 a ďalšie roky.

56. – 59. Komisia od roku 2005 výrazne zlepšila svoju kapacitu predbežného plánovania prekladov: veľká časť prekladateľskej práce Komisie je zahrnutá do plánovania programu a pravidelne monitorovaná spolu s generálnymi riaditeľstvami na koordinačných stretnutiach. Útvary riadenia dopytu GR pre preklad udržiava pravidelné kontakty so zástupcami pre preklady na každom GR a výsledkom tohto úsilia je to, že väčšina GR zasiela pravidelné prognózy, najmä pokiaľ ide o dôležité otázky.

Generálny sekretariát uznal potrebu spoliehať sa na silnejší programovací nástroj a prijímajú sa opatrenia na lepšie začlenenie prekladu do programovacích nástrojov Komisie.

Takéto systémy na predpovedanie dopytu však budú vždy spojené s neistotou, ktorá sa spája s politickým charakterom našej práce, nepredpokladanými udalosťami, ktoré si vyžadujú nové iniciatívy atď. Dokonca aj keď sú k dispozícii kapacity v rámci organizácie, môže sa objaviť potreba externej prekladateľskej kapacity v prípade takých dokumentov (napríklad v prípade vysoko odbornej terminológie), pre ktoré nie sú k dispozícii odborníci vo vnútri organizácie.

60. – 62. GR pre preklad stanovuje termíny s generálnymi riaditeľstvami, ktoré žiadajú o preklad, z hľadiska ich požiadaviek súvisiacich s určením/účelom dokumentu (napríklad, pre rokovania na osobitných stretnutiach Rady alebo Komisie). Tento prístup sa uprednostňuje pred navrhovaním termínov, keďže umožňuje flexibilnejšie a účinnejšie využívanie dostupných zdrojov a znižuje potrebu ďalšej kapacity na zvládnutie maximálneho pracovného zaťaženia.

67. Postup predbežného spracovania v Komisii je vysoko automatizovaný a nevyžaduje, aby ústredné plánovacie oddelenie pre preklady vykonávalo akékoľvek osobitné vyhľadávanie: všetky dokumenty (okrem dôverných dokumentov), ktoré sa majú preložiť, sa kontrolujú automaticky v systéme Euramis, obrovskej lingvistickej databáze, ktorá obsahuje tisíce dokumentov rozdelených do viet spojených s príslušnými prekladmi, a taktiež podľa obsahu Eur-Lex.

68. – 71. Organizácia pracovného toku prekladov v rámci prekladateľských oddelení Komisie je podporovaná nástrojmi, ktoré uvádzajú dostupnosť jednotlivých prekladateľov. Tieto nástroje však v plnej miere neodzrkadľujú všetky hľadiská dostupnosti prekladateľa, medzi ktoré patrí špecializácia alebo znalosť jazyka. Posúdenie tejto otázky vedúcim oddelenia preto ostáva dôležitým faktorom.

Pokiaľ ide o používanie nástrojov IT, Komisia aktívne podporuje ich používanie na zvýšenie efektívnosti nákladov. Opatrenia v tejto oblasti spočívajú vo zvyšovaní informovanosti, odbornej príprave (najmä pokiaľ ide o možnosť účinného využívania týchto nástrojov konečnými používateľmi) a v zabezpečení, aby nástroje zvyšujúce produktivitu fungovali bezproblémovo s ďalšími aplikáciami (napríklad TWB s LegisWrite). Vedenie na vyššej

úrovni neustále presadzuje používanie takýchto nástrojov a Komisia nedávno vydala pre svojich prekladateľov niektoré „usmernenia o osvedčených postupoch“ a vynakladá osobitné úsilie aj na zaškolenie novoprijatých prekladateľov a sekretárky v oblasti používania počítačových nástrojov. Na prekladateľovi však čiastočne naďalej ostáva rozhodnúť, ktoré nástroje a zdroje sa najlepšie hodia pre jeho prácu, v závislosti od správ o predbežnom spracovaní a jeho vlastného vzdelania, vedomostí a skúseností.

73. – 74. Rozhodnutie Komisie zadať alebo nezadať externé preklady značne závisí od druhu posudzovaných dokumentov. V situácii, keď bol stanovený cieľ 30 % externých prekladov a pracovná záťaž v rámci Komisie bola veľmi veľká, prijali sa automatické rozhodnutia o zadaní určitých dokumentov vo forme externého prekladu.

Po zavedení novej politiky riadenia dopytu v roku 2004 sa Komisia vzdala svojich predchádzajúcich cieľov týkajúcich sa externých prekladov. Zmena postupu zadávania externých prekladov sa však do určitej miery oneskorila. Medzitým sa zadávanie externých prekladov obmedzuje najmä na prípady skutočnej potreby (t. j. na doplnenie vnútorných kapacít). Vo výnimočných prípadoch, ak chýbajú potrební odborníci v určitej oblasti v rámci danej jazykovej sekcie, však preklady budú naďalej zadávané externe bez ohľadu na dostupné vnútorné kapacity.

75. Stratégia prekladateľskej činnosti Komisie sa rozšíri tak, aby zahŕňala aj usmernenia týkajúce sa prekladu dokumentov, ktoré nemajú kľúčový význam, a aby posilnila koordinačnú úlohu GR pre preklad prostredníctvom zadávania všetkých informácií o požiadavkách na preklad prostredníctvom GR pre preklad.

76. Komisia vníma „produktivitu“ vo význame „pracovnej záťaže“, teda ako dennú produkciu prekladateľa zohľadňujúc požiadavky, keďže produktivitu nemožno merať jednoduchým vyčíslením počtu strán pomocou ekvivalentu plných pracovných úväzkov (FTE).

78. Pri porovnávaní prekladania v inštitúciách EÚ so súkromným sektorom je nutné zohľadniť tieto ďalšie faktory:

- a) počet odborných prekladateľov na trhu sa výrazne líši v závislosti od príslušného jazyka;
- b) hlavným problémom je to, že kvalita externých prekladov je nestála, a tým sa sťažuje účinné plánovanie činnosti kontroly kvality;
- c) prekladateľské agentúry majú často cielenejšie štruktúry, keďže môžu priamo zadať požiadavky na preklad formou subdodávateľskej zmluvy na základe rozpisu dostupných osôb, ktoré nie sú trvalo zamestnané a môžu sa preto lepšie prispôbiť meniacim sa požiadavkám. Inštitúcie EÚ si musia zachovať nevyhnutný počet pracovníkov z dôvodu kvality a nezávislosti a aby sa mohli prispôbiť zmenám v dopyte, ako aj nepredvídanému dopytu.

Komisia sa preto domnieva, že výhody externých prekladov z hľadiska nákladov v takých politických organizáciách, akými sú európske inštitúcie, nie vždy prevažujú nad rizikami spojenými s kvalitou.

79. – 80. Komisia zdôrazňuje, že vývoj priemernej pracovnej záťaže pripadajúcej na prekladateľa v rokoch 2004 a 2005 je atypický a nepredstavuje objektívny pohľad na výkon prekladateľov. Je skôr výsledkom poklesu požiadaviek, ktorý spôsobil štrukturálnu nerovnováhu medzi dopytom a ponukou v jazykových sekciách, nedostatku skúsených prekladateľov, terminologických základov a lingvistických pamätí pre jazyky EÚ 10 a času, ktorý strávili prekladatelia EÚ 10 revíziou množstva externých prekladov (štatistika o pracovnej záťaži, ktorú predložil Dvor audítorov, nebola z tohto hľadiska upravená).

Dopyt a s ním spojená pracovná záťaž sa môžu meniť s úrovňou politiky a legislatívnej činnosti v Komisii. Čiastočným odôvodnením pomerne vysokej ceny interných prekladateľských služieb je možnosť uspokojenia naliehavých politickým potrieb, čo znamená určitú mieru nevyužitých kapacít v čase, keď je činnosť v útlme.

Komisia prijala mnoho iniciatív ako reakciu na štrukturálny pokles úrovne dopytu v prípade jazykov EÚ 15 okrem rokovacích jazykov:

- vnútorné preradenie pracovníkov s cieľom posilniť sekcie nových jazykov, horizontálne útvary GR pre preklad alebo iné útvary Komisie (32 miest v pláne pracovných miest v roku 2004; 41 v roku 2005; 43 miest plánovaných na rok 2006 a 205 na rok 2007),
- zníženie počtu externých prekladov v prípade jazykov EÚ 15 z 20 % v roku 2003 prakticky na nulovú úroveň,
- zavedenie obojsmerných prekladov (preklad do druhého jazyka prekladateľa),
- vysielanie prekladateľov na iné GR.

Tieto opatrenia sa budú ďalej uplatňovať a cieľom Komisie je upraviť počet pracovníkov vo všetkých svojich jazykových sekciách podľa reálnej potreby do konca roka 2006. Komisia sa v kontexte pripravovanej aktualizácie svojej stratégie prekladateľskej činnosti na rok 2007 a ďalšie roky bude zaoberať aj otázkou priameho zadávania externých prekladov a sivých prekladov na generálnych riaditeľstvách bez kontroly GR pre preklad.

81. Komisia zintenzívni svoje úsilie s cieľom dosiahnuť väčšiu rovnováhu v pracovnej záťaži rôznych oddelení a) zvýšením flexibility medzi sekciami a b) pridelovaním tematických portfólií oddeleniam jazykových sekcií, čo sa odrazí v podobných štruktúrach sektorov oddelenia riadenia dopytu.

Komisia však zdôrazňuje, že pri porovnávaní príslušnej pracovnej záťaže rôznych jazykových sekcií by sa mali zohľadniť ich charakteristiky a obmedzenia.

87. Komisia v roku 2004 vynaložila značné úsilie na úpravu štatistických systémov tak, aby obsahovali aj príslušné ukazovatele implementácie stratégie prekladateľskej činnosti, o ktorej bolo rozhodnuté v máji 2004. V súčasnosti rozvíja systém uchovávanía údajov s cieľom začleniť podrobnejšie údaje o tokoch prekladateľskej práce. Preskúmanie určitých kľúčových štatistických konceptov, medzi ktoré patrí „denný tlak“, je naplánované na rok 2006.

88. Komisia uprednostňuje využitie súhrnných údajov o pracovnej záťaži (za oddelenie/sekciu; priemery pripadajúce na prekladateľa atď.), ktoré považuje za primerané na monitorovanie výkonnosti toku prekladateľskej práce. Štatistiky na podrobnejšej úrovni by sa mali využívať opatrne, keďže na takéto štatistiky majú vplyv rôzne faktory: dostupnosť prekladateľských pamätí a terminológie, odbornosť prekladateľa v danej oblasti, jazyková spôsobilosť prekladateľa, pokiaľ ide o východiskový jazyk (tretí, štvrtý alebo dokonca piaty jazyk prekladateľa), snaha o zabezpečenie kvality v súlade s prístupom „vhodný na daný účel“ atď. Zavedenie takejto štatistiky je zložité a nákladné vzhľadom na komplikovanosť toku prekladateľskej práce.

Systém Komisie na uchovávanie údajov o prekladoch, ktorý sa v súčasnosti buduje, bude obsahovať podrobnejšie údaje o kontrole kvality na základe dohodnutej definície revízie, krížového čítania, korektúry textov, kontroly náhodnej vzorky a iných postupov kontroly kvality, a pochopenie miesta a účelu každého z nich, aby sa zabezpečil výsledok vhodný na daný účel.

Vzhľadom na vzájomný vzťah medzi pracovnou záťažou a zadávaním externých prekladov je potrebné mať na pamäti, že určité preklady musia byť niekedy zadané externe, bez ohľadu na dostupné vnútorné kapacity (pozri aj poznámku k bodom 73 a 74).

Komisia nemá zavedené žiadne ukazovatele výkonnosti, pokiaľ ide o dosah prekladateľských nástrojov IT na produktivitu, ale má určité štatistiky, ktoré sa musia vysvetliť. Údaje o množstve prekladov vypracovaných za rok a pracovnej záťaži sú k dispozícii a možno ich uviesť do vzájomného vzťahu s výdavkami na prekladateľské nástroje IT. Tento vzájomný vzťah však nie je jasný, keďže v úvodných štádiách je dosah vždy väčší.

89. Komisia sa domnieva, že segmenty textov, ktoré sa prekladajú automaticky, by sa mali zohľadniť pri výpočte vplyvu investícií do nástrojov IT na produktivitu.

Úprava štatistiky Komisie o pracovnej záťaži, pokiaľ ide o vplyv prekladateľských pamätí alebo iných nástrojov na podporu prekladu, by predstavovala značnú investíciu. Iné prvky ovplyvňujúce produktivitu (napríklad nevýhoda prekladania zo štvrtého alebo piateho jazyka alebo výhoda prekladania dobre známej problematiky) sa zohľadňujú ťažšie.

91. – 95. Systém vyrovnania pracovnej záťaže bol pilotným projektom na vybudovanie vzájomnej dôvery. Výsledky boli veľmi pozitívne: Komisia ponúkla ostatným inštitúciám všetky svoje voľné prekladateľské kapacity v jazykoch EÚ 8 a dohodla sa so všetkými inštitúciami, že prekladateľské sekcie EÚ 10 ešte nemôžu úplne dodržať systém vyrovnania pracovnej záťaže v dôsledku nedostatočných zdrojov; zapoja sa v roku 2006.

Údaje o vyrovaní pracovnej záťaže v roku 2006 poukazujú na stabilný a veľký nárast celkového objemu. Komisia sa zaviazala v plnej miere využívať a ďalej rozvíjať mechanizmus vyrovnania pracovnej záťaže, ale uvedomuje si, že na splnenie nepredvídaných požiadaviek musí byť vždy k dispozícii určitá rezerva vo vnútorných kapacitách.

Potenciál systému vyrovnania pracovnej záťaže sa zníži v dôsledku prebiehajúcich opatrení zameraných na úpravu rozdelenia zdrojov medzi jazykovými sekciami v súlade so skutočnými potrebami. Tieto korigujúce opatrenia zostávajú hlavnou prioritou Komisie.

Ak inštitúcie pridelujú priemerne 20 % celkového toku práce externe namiesto toho, aby si túto prácu vymenili medzi sebou, je to najmä pretože sa dostupné voľné kapacity na jednej strane časovo nezhodujú s požiadavkou na výmenu na strane druhej počas celého obdobia potrebného na splnenie požiadavky.

Ďalšie úspory vo výške 11 miliónov EUR odhadované Dvorom audítorov v súvislosti s externými prekladateľskými činnosťami sa netýkajú Komisie, ktorá od mája 2004 sústredila svoje externé preklady najmä na jazyky EÚ 10, čím sa znížila možnosť ďalších úspor v rozpočte na externé preklady takmer na nulovú hodnotu.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

96. Boli zavedené postupy a nástroje na zadávanie požiadaviek na preklad z rôznych GR Komisie Generálnemu riaditeľstvu pre preklad a na následné spracovanie takýchto požiadaviek.

Odporúčanie

Komisia súhlasí s odporúčaním Dvora audítorov, ktoré sa týka zefektívnenia postupov pri predkladaní požiadaviek rôznych GR a útvarov na preklad, a v kontexte pripravovanej aktualizácie stratégie prekladateľskej činnosti zavedie pravidlá/usmernenia týkajúce sa prekladania dokumentov, ktoré nemajú kľúčový význam.

97. Komisia dokázala splniť svoje politické záväzky a záväzky vyplývajúce zo zmluvy týkajúcej sa prekladu. Zdôrazňuje tiež, že prístupujúce krajiny nesú hlavnú zodpovednosť za rozvoj svojich prekladateľských trhov a Komisia opakovane odovzdala tento odkaz príslušným vládam.

Odporúčanie

Komisia berie na vedomie odporúčanie Dvora audítorov, ktoré sa týka vypracovania akčného plánu na zvýšenie informovanosti o prekladateľskej činnosti Spoločenstva a podpory záujmu o ňu v členských štátoch EÚ 10 a ďalších kandidátskych krajinách, ale zdôrazňuje, že prijala opatrenia na prípravu prekladateľských trhov v prístupujúcich krajinách zvýšením informovanosti a podporou záujmu o prekladateľské činnosti Komisie: zriadila kancelárie v zastupiteľských úradoch v členských štátoch EÚ 10 ešte pred ich prístupom a nedávno aj v prístupujúcich krajinách EÚ 2. Tieto kancelárie nadväzujú aktívne kontakty s profesijnými organizáciami prekladateľov, univerzitami a médiami v príslušných krajinách. Program Komisie „pre hostujúcich prekladateľov“ bol rozšírený na univerzitách vo všetkých týchto krajinách vrátane Bulharska a Rumunska. Boli zorganizované návštevy odborníkov z týchto krajín v Komisii a osobitné úsilie sa vynaložilo na posilnenie pokrytia problematiky prekladateľskej činnosti v médiách a na posilnenie profesionálneho záujmu o prekladateľskú činnosť prostredníctvom návštev generálneho riaditeľa GR pre preklad v Bulharsku a Rumunsku, ktoré sa uskutočnili začiatkom roka 2005.

98. Odporúčanie

Komisia víta odporúčanie Dvora audítorov, ktoré sa týka uzatvárania dohôd o úrovni služieb s používateľmi prekladateľských služieb. Takéto dohody o úrovni služieb týkajúce sa prekladov príručiek pre GR SANCO a GR EMPL už boli uzatvorené: tieto GR úplne zhodnotili svoje potreby na celý rok, GR pre preklad ponúko jazykové poradenstvo pri príprave originálov a bol dohodnutý harmonogram prekladu textov.

99. Nedostatok vnútorných kapacít na revíziu externých prekladov v prípade prekladov do jazykov EÚ-10 sa týkal iba niekoľko prvých mesiacov po rozšírení a iba dokumentov, ktoré využívali bezpečnostnú sieť, ktorú zabezpečovalo následné čítanie v Parlamente a Rade.

Odporúčanie

Komisia nie je presvedčená o pridanej hodnote pravidelného využívania prieskumov spokojnosti. V súčasnosti však skúma najvhodnejšie spôsoby merania kvality služieb. Komisia okrem toho pravidelne prijíma spätnú väzbu a nadväzujúce opatrenia.

100. Kontroly kvality (revízia a iné kontroly) interných prekladov sa uskutočňujú za účelom zabezpečenia textov, ktoré sú vhodné na daný účel, ale nevytvárajú ukazovateľ kvality ako taký, a nemôžu sa uplatniť pri všetkých prekladoch (hodnotenie rizika). Externé preklady sa hodnotia na základe vzorky strán a tie, u ktorých sa zistí zlá kvalita, sa následne revidujú.

Odporúčanie

Komisia súhlasí s odporúčaním Dvora audítorov, ktoré sa týka vykonávania pravidelných náhodných kontrol kvality. Ako súčasť svojej snahy o úplné riadenie kvality plánuje zaviesť systém systematickejšieho definovania, monitorovania a dokumentovania svojich činností kontroly kvality. Systematickejší prístup zahrňujúci kontroly vzoriek strán bude dôkladne posúdený v kontexte komplexnejšej analýzy kvality a merania kvality, ktoré sa v súčasnosti vykonávajú.

101. Odporúčanie

Komisia prijíma odporúčanie Dvora audítorov, ktoré sa týka monitorovania úrovne priameho zadávania externých prekladov a „sivých prekladov“, a začína prieskum s cieľom presnejšie určiť počet takýchto sivých prekladov a priamo zadaných externých prekladov. Závety z tohto prieskumu budú použité pri príprave aktualizácie stratégie prekladateľskej činnosti na rok 2007 a ďalšie roky.

102. – 103. Komisia vypočítala svoje náklady na preklady a náklady na stranu prekladu za rok 2002 a následné aktualizácie týchto výpočtov pozastavila v očakávaní výsledkov auditu, ktorý je predmetom tejto správy.

Odporúčanie

Komisia prijíma odporúčanie Dvora audítorov, ktoré sa týka zabezpečenia primeraných manažérskych informácií o nákladoch na prekladateľské činnosti a v súčasnosti aktualizuje svoj systém výpočtu a monitorovania nákladov v súlade s metodikou, ktorú používa Dvor audítorov, v rámci pravidelného podávania manažérskych informácií.

104. K poklesu pracovnej záťaže a k štrukturálnej nerovnováhe ponuky a dopytu pri prekladoch v rôznych úradných jazykoch došlo v dôsledku vplyvu stratégie prekladateľskej činnosti, ktorá bola zavedená v máji v roku 2004. Táto nerovnováha je však dočasná a v súčasnosti sa tento problém rieši.

Touto stratégiou sa vytvoril základ pre značné úspory rozpočtu Spoločenstva: okamžité úspory výrazne pod úrovňou historických priemerov sa dosiahli stanovením cieľov v oblasti prijímania pracovníkov pre nové jazyky. Ďalšie úspory sa dosiahnu práve prebiehajúcim preradením pracovníkov z oddelení pre „staré jazyky“ a ďalšími opatreniami v oblasti riadenia ľudských zdrojov, ako aj nepretržitými opätovnými úpravami stratégie prekladateľskej činnosti.

105. Komisia výrazne zlepšila svoje kapacity predbežného plánovania prekladov: sieť zástupcov pre preklady na jednotlivých GR sa zlepšila tak, aby zabezpečovala osobitné kontaktné miesta pre oddelenie riadenia dopytu GR pre preklad a podporovala koordináciu prekladateľských záležitostí v rámci jednotlivých GR a plánovanie prekladov.

Značná pozornosť sa teraz venuje prekladateľským otázkam na úrovni Komisie aj na medziinštitucionálnej úrovni: dôkladné opatrenia nadväzujúce na preklad legislatívnych návrhov sa zabezpečujú v spolupráci s registrami Komisie, Rady a Európskeho parlamentu. Generálny sekretariát sa snaží o ďalšie zlepšovanie prekladateľských programovacích nástrojov v kontexte eGreffé.

Stretnutia s predsedníctvom Rady, ktoré sú zamerané na plánovanie prekladov a stanovenie priorít, sa stali pravidelným javom, čo prispelo k posilneniu predbežného plánovania. Generálne riaditeľstvá Komisie organizujú aj pravidelné stretnutia útvarov, ktoré sú zamerané na preklad.

Komisia sa rozhodla pokračovať v tejto ceste, aby ďalej zlepšovala svoje predbežné plánovanie prekladov.

106. Hoci sa v roku 2004 objavili určité prechodné problémy, Komisia už upravila svoju politiku externých prekladov a znižuje ich počet takmer na nulovú úroveň v prípade jazykových oddelení s voľnou kapacitou. Externé zadávanie prekladov sa však zachová, aby Komisia mohla reagovať na konkrétny nedostatok v zmysle jazykovej spôsobilosti (t. j. špecifické kombinácie jazykov) alebo odbornosti v danej oblasti (napríklad medzinárodné účtovné normy, bankové smernice atď.).

107. Komisia sa rozhodla pokračovať vo svojej úlohe podporovateľa a aktívneho účastníka v systéme vyrovnaní pracovnej záťaže medzi inštitúciami. Je však presvedčená, že odhad Dvora audítorov, ktorý predstavuje 11 miliónov EUR možných úspor, sa netýka Komisie (pozri odsek 95).

Vyrovnanie pracovnej záťaže je naďalej podmienené obmedzeniami spojenými s rozdielmi v povahe práce, v harmonogramoch a programoch rôznych inštitúcií, ako aj potrebou zachovať určitú kapacitu, aby bolo možné reagovať na nepredvídané a naliehavé požiadavky.

Odporúčanie

Komisia prijíma odporúčanie Dvora audítorov, ktoré sa týka posilnenia budúceho plánovania prekladov jej útvarmi, a poukazuje na úsilie, ktoré bolo z tohto hľadiska vynaložené (pozri odsek 105).

Komisia podporuje medziinštitucionálnu spoluprácu a prijíma aj odporúčanie týkajúce sa riešenia priameho zadávania externých prekladov a rozšírenia pilotného projektu na medziinštitucionálne vyrovnanie pracovnej záťaže. Domnieva sa však, že systém medziinštitucionálnej fakturácie by predstavoval administratívnu záťaž, ktorá by bola nepríjemná vo vzťahu k akýmkoľvek možným prínosom.

108. Odporúčanie

Komisia prijíma odporúčania Dvora audítorov týkajúce sa ďalšieho zlepšovania prekladateľského procesu, pričom väčšina z nich sa už realizovala: pravidelne sa vydávajú osvedčené postupy týkajúce sa používania modernej technológie; noví prekladatelia okamžite prijímajú tieto osvedčené postupy a výrazne využívajú (na 100 %) prekladateľské nástroje IT. Pokiaľ ide o integráciu počítačových nástrojov, ide o prebiehajúci projekt pre administratívne aj prekladateľské nástroje. Zautomatizovanie predbežného spracovania bolo jedným z dôležitých krokov týmto smerom.

Komisia v súčasnosti zvyšuje počet pracovníkov GR pre preklad, ktorí pracujú z domu, zo 100 na 200.

databázy sa však nepretržite aktualizujú a zlepšujú s cieľom prispôsobiť ich vyvíjajúcim sa potrebám cielených manažérskych informácií.

109. Komisia sa domnieva, že manažérske informácie pre sledovanie nákladov na preklady sú primerané. Štatistické

Komisia okrem toho uprednostňuje súhrnné štatistiky, ktoré sa považujú za primerané na účely monitorovania.
